

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

Edini slovenski dnevnik
v Zedinjenih državah
Velja za vse leto... \$3.00
Ima nad 8000 naročnikov.

The only Slovenian daily
in the United States
Issued every day except
Sundays and Holidays

TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT. Entered as Second-Class Matter, September 21, 1908, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879. TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT.
NO. 305. — ŠTEV. 305. NEW YORK, SATURDAY, DECEMBER 28, 1912. — SOBOTA, 28. GRUDNA, 1912. VOLUME XX. — LETNIK XX.

Danes se zopet nadaljuje mirovna pogajanja med mirovnimi pooblaščenici.

POGOJI, KATERE STA PREDLOŽILI OBE STRANKI, SO NESPREJEMLJIVI. — ČRNOGORCI IN SRBI OČITAJO TROJNI ENTENTI PREMALO ODLOČNOSTI.

NAČRTI AVSTRIJE.

NOBENEGA DVOMA NE MORE BITI O TEM, DA SE AVSTRIJA NE BI PRIPRAVLJALA ZA NEKAJ VELIKEGA PROTI BALKANSKIM SLOVANOM. — NOVE ZAHTEVE.

London, Anglija, 27. dec.

Pri jutrajšnjem sestanku mirovne konference v St. James palači sledi odgovor Turčije na pred dnevi predložene mirovne pogoje balkanskih zaveznikov. Splošna pozornost se pa osredotočuje na vprašanje, kaj namerava storiti Avstrija z ozirom na Balkan.

Naj bo odgovor otomanske vlade kakršenkoli, naj bo še tako presenetljiv, mirovni delegati ga bodo smatrali za predloge k nadaljnjim pogajanjem. Dobro je znano, da Turčija nima niti najmanjšega upanja, da bi pridobila to, kar zahteva, in da noče novih sovražnosti, ki bi ji mogle prinesiti nove poraze.

To je razvideti iz okolnosti, da so člani turške delegacije že opetovano skušale doseči pri črnogorskih, srbskih in grških delegatih, da bi se odpovedali zahtevi kapitulacije Drinopolja. Za to so obljubovali, da se Turčija ne bo zoperstavljal razširjenju mej teh dežel. Ti neoficijni poizkusi zblizanja in nadalje iz Carigrada prila poročila, da se Bolgarska direktno pogaja s Turčijo velja za poizkus, zaneti med zavezniki neslogo.

Zastopniki balkanskih držav pa stojijo neomahljivo; mir hočejo pod pogoji, kakršne so predložili, ali pa nič.

Med srbskimi in črnogorskimi delegati se je še povečevala jeza na Avstrijo vsled načrtov na Balkanu. Da hoče Avstrija svoje načrte tudi uresničiti, izjavljajo iz dejstva, da se ni demobilizirala. Za sigurno velja, da bo predlagala Avstrija pri zopetnem sestanku poslaniškov dne 2. januarja, da naj postane avtonomna Albanija kakor močnega velika, in da naj obsega tudi Prizrend, Djakovo in celo Skader.

Avstrija predlaga Črnogorci, da ji naj prepusti goro Lovčen, zato pa da ji pripomore do Skadra. (Avstrijski diplomati menda norijo. Gora Lovčen je namreč gospodar vse Črnogore, in če bi Avstrija dobila goro, bi obvladovala s par kanoni Črnogore).

Italija je proti temu načrtu, ki bi dal tekmeču že tako dolgo željeno nadvlado na morju. Seveda se tudi Rusija protivi tej zahtevi. Črnogora ve prav dobro, da bi pokopalo uresničenje tega načrta eksistenco njene dežele. Skader je sicer duša Črnogore, toda če bi izgubili Črnogorci goro Lovčen bi izgubila z njim močno orožje proti Avstriji. Avstrijski načrt je vzbudil nezadovoljstvo proti trojni ententi, katero dolžijo, da ravna proti lastnim interesom, ker premalo zagovarja balkanske države.

Srbska delegacija pripominja, da je zahtevala pristanišče ob Jadranskem morju za svobodni razvoj dežele brez umešavanja Avstrije.

Vprašanje pristanišča bi bila malenkost, ako bi bilo stavljen zase, toda za tem je vprašanje, če bodo balkanske države od zvezne podvržene kot sužnji ali osvobojene. Emancipacija balkanskih držav potom sijajnih zmag grozi biti izgubljena, in to vsled slabosti trojne entente. Trojna ententa hoče mir za vsako ceno, pa če dabi Srbija pristanišče ali ne.

Precejšnje razburjenje so povzročile danes vesti iz Carigrada, da so bili turški častniki poslani v Čatadžo. Turki se izgovarjajo, da so se začeli vojaki puniti. London, Anglija, 28. dec.

Poročevalec "Daily News" poroča z Dunaja, da ni poslala Avstrija niti enega vojaka domov, in da ne stori tega, dokler ne odidejo Srbi iz Drača.

London, Anglija, 27. dec. — Mirovni delegati so zelo trdovratni. Vsaka stranka imenuje zahteve drugih kot nezaslišane.

Tretje stranke, ki so v zvezi z obojema skupinama, so istega mnenja in povdarjajo, da bo trajalo to baratanje še dolgo, ako ne dobi zahteve drugih oblik.

Berlin, 27. dec. — Bolgarija se pripravljala, da prične zopet z vojno, kakor pravi posebno poročilo iz Ruščuka. Dopolnil pravi, da je bolgarski minister poklical pod zastavo nabornike letnika 1914. ter obenem pozval na boj vse može do 60 let, ki so zmožni nositi orožje. Mnogo vojnega materiala in provijanta je dospelo v Ruščuk po Donavi z nekim ruskim parnikom. Iz Rima pa prihaja vest, da je avstrijska vlada naročila vsem samostanom, oddaljenim do 50 milj od iztočne meje, naj bodo pripravljeni, da služijo kot lazareti v slučaju da izbruhne vojna.

Pariz, Francija, 27. dec. — Prine Ahmed Fuad, stric egiptovskega kralja se pripravljajo na pohod s 20.000 možmi v Albanijo, kjer se proglasi knezom Albanije. Tako poroča poročevalec "Tempsa". Odkod prihaja poročilo ni navedeno.

Poročevalec trdi nadalje, da se namerava izkreati prine Ahmed Fuad v albanskem pristanišču Avlona.

"Prine" Ahmed Fuad je albanskega pokolenja in se je pred kratkim posvetoval na Dunaju z avstro-ogrskim ministrom za zunanost, grofom Berchtoldom. Takrat so govorili, da ga smatrajo za resnega kandidata za albanski prestol.

General Huerta upokojen.

Mehikanski general Huerta, kateri se je zmagovito boril proti ustaku Orozco je bil včeraj upokojen zaradi očesne bolezni.

Poroka s plesalko.

London, Anglija, 27. dec. — Lord William Paget, eden izmed najuglednejših londonskih magnatov se poroči po novem letu s krasno plesalko Olive May. Ta dogodek je povzročil velikansko razburjenje med "boljšim" svetom.

Naselniške določbe.

Vsakemu rojaku je gotovo znano, kako nasilnosti dela v nekaterih slučajih naselniška komisija s potniki. Veliko jih pošlje nazaj in kdo jim povrne stroške, ki so jih imeli v Ameriko? Veliko je ljudi, ki še dosedaj niso na ješnem kdo sme u Zdr. države in kdo zopet ne. To je velike važnosti za vse rojake, ker če enkrat natančno spoznajo vse naselniške določbe jim bode v marsikaterem slučaju koristilo. Spoznali smo to potrebo in natisnili smo jih tako, kot jih je predpisal naselniški zakon z dne 20. feb. 1907. v Slovensko Amerikansko Kolonizacijsko Komiteto, ki se dobi pri Slovenski Publishing Co. 82. Cortlandt St. New York, N. Y. Rojaki naročite si ga, stane samo 30 c. s poštnino vred.

K PROCESU DINAMITARDOV.

Naša današnja slika nam kaže glavne osebe v znani kazenski zadevi zoper delavske voditelje, o kateri poročamo na drugem mestu, in sicer detektiva Burns ter glavne obtožence.

Wilsonov kabinet.

Kakor slutijo, je bodoči predsednik Wilson že zbral moze za svoj kabinet. — Odklonjen portfelj.

William F. McCombes, katerega bi rad imel guvernir Wilson za svojega vojnega tajnika, se je napotil v Virginijo in ga bode prosil, da naj ga ne imenuje. Da bi se tak moč branil sprejeti tako ugledno mesto se še ni prigradil v ameriški politiki. McCombs se je odločil še zanepred ostati predsednik demokratičnega odbora.

Wilson je baje že določil sledeče moze za svoj kabinet:

William Bryan, državni — ali zakladniški tajnik; A. Mitchell Palmer iz Pennsylvanije, generalni državni pravdnik; Albert S. Burleson iz Texas, glavni poštar; Josephus Daniels iz Nort Caroline, mornariški tajnik; prejšnji montauski guvernir Norris, notranji tajnik; Abadiah Gardner iz Maine, poljedelski tajnik.

Za spopolnitev celega kabineta manjkajo še trije člani. Do sedaj so mislili, da bode Burleson mornarični tajnik in Daniels glavni poštar, toda kakor se vidi se je Wilson premislil.

Staunton, Va., 27. dec. — Danes zvečer so sprejeli bodočega predsednika pri pohodu v njegovo rodno mesto s zvonjenjem in pozavnami. Podal se je takoj v svojo rojstno hišo in sicer v isto sobo, kjer je bil rojen. Razsvetljeno je bilo celo mesto in slavnosti so trajale pozno v noč.

Število naseljištva.

V tekočem fiskalnem letu bode znašalo število naseljencev približno 1,400.000. — Zanimive posameznosti.

Washington, D. C., 27. dec. — V fiskalnem letu, katero se je začelo 1. julija 1912., se je tok naseljištva znatno povečal. Po poročilu generalnega komisarja D'Keefe je prišlo v Zružene države od meseca julija do oktobra 274.389 naseljencev, to je 60 odst. ov več, kot v istih mesecih prejšnjega leta. Če bi se naseljevanje obdržalo v isti visočini, bi se do konca tekočega fiskalnega leta povišalo prebivalstvo naše dežele za 1,400.000 naseljencev. Samo na Ellis Island jih je prišlo v teh štirih mesecih 275.895, to je 42.031 več kot lansko leto v tem času na vse naseljniške postaje.

Sodeč po narodnosti je ena petina Italjanov, Poljakov je bilo 41.634, Judov pa 43.526.

Splošno zanimanje je vzbudil v zadnjem času Balkanski polotok. Od julija do oktobra se je naselilo tukaj 4812 Bolgarov, Srbov in Črnogorcev, 28.586 Grkov in 854 Turkov. Ko je pa začela divjati vojska na Balkanu, so se začeli izseljevati, tako da je sedaj le malo moč teh narodnosti v Zdr. državah, ostale so same žene in otroki.

Zanimiva statistika.

Oddelek za trgovino in delo v Washingtonu je ravnokar objavil zanimivo statistiko o proizvajanju mleka in masla v Združenih državah. 5.140.869 farmerjev ima do 20 milijonov krav, ki dajajo narodu mleko in maslo. Leta 1903. so dale te krave 5.814.000 galon mleka. Gotovo je, da se sedaj proizvajajo do deset odstotkov več kot kaže ta račun.

Iz mestnega blata.

Waldo je rekel, da je korupcija pod njegovim sistemom nemogoča. — Obravnavo so preložili.

Raymond D. Fosdick, ki je bil do septembra t. l. računski komisar je poročal včeraj popoldan pred Curran odborom o uspehih svojega raziskovanja v "tenderloinih". Waldu je rekel, da je bil tudi poročnik Becker udeležen pri takih nečestnih kupčijah, na kar mu je komisar ponosno odgovoril: "Pod mojim sistemom je korupcija sploh nemogoča!" Fosdick je bil glavna pričča včerajšnjega dne. On je za časa svojega službovanja preiskal več javnih hiš, igralnic in drugih dvoljnih lokalov in si je tako lahko zadobil precejšnjo sliko o newyorški korupciji. Čudno se mu dozdeva, da mu je mogel dati Waldo tak odgovor.

Med obravnavo je prišel Waldo v navskrižje tudi s zastopnikom preiskovalnega odbora, Bucknerjem, ker mu je ta rekel da ne potrebuje njegovih dejstev, češ, da so izpovedbe drugih prič veliko bolj vrjetnejše kakor izpovedbe različnih stražnikov.

Ako vzamemo, da bi bila policija čisto prašična, bi se ne moglo veliko ukreniti, dokler se postave ne predrugačijo. Če naprimer aretirata stražnik cestno vlačugo, je ta sicer zaprta par dni in kaznovana s \$5, potem pa lahko izvršuje svoje "delo" nemoteno naprej, dokler je vdružen ne primejo.

Parnik "Turrialba" rešen.

Nedaleč od Atlantic City... N. J. ponesrečeni parnik "Turrialba" so spravili s pečin, na katere je nasedel. Prepeljalo ga z vlačilnimi parniki v New York.

3000 delavcev.

Zaradi včerajšnjega dežja ni moglo delati 3000 odvažalcev snega.

Posledice straha pred vojno v blaženi Avstriji.

Narod vzdihuje pod bremenom posledic vojnega oboroževanja. — Panika za paniko.

"ČRN BOŽIČ".

Panika vsled vojne je vrgla Avstrijo zopet v dobo nevolje in glada. — Denarna škoda.

London, Anglija, 27. dec.

Kaj vse je v Avstriji učinil strah pred vojno, nam najlepše pričajo dopisi, ki sta jih prejela od svojih dunajskih dopisnikov dva svetovna angleška lista "The Times" in "Daily Mail."

Dopisnik zadnjega pravi v svojem poročilu:

Leto 1912. bo zaznamovano z najčrnejšimi črkami v povestnici že itak nesrečne države najstarejšega evropskega vladarja, Franca Josipa. To leto je Avstriji napočil črn Božič, a še bolj ga je potemnil strah, da pride do vojne. Ni kmalu najti družine na Dunaju, ki ne bi imela enega svojih članov, ali pa vsaj prijatelja pod zastavo. In ti nesrečneži morajo preživeti svoje božične praznike ali v daljni, snežni Galiciji, ali pa ob oledeneli obali Donave. Strah pred vojno je porajal paniko za paniko in vse to je padalo na nesrečne narode še nesrečnejše Avstrije. Vrednostni papirji so padali v kurzu in narod je trpel posledice tega.

Črn Božič je napočil Avstriji, — kajti narodu primanjkuje denarja. Dunajska gledališča so prazna. Trgovina počiva in vsepovsod se oglašajo konkurzi. Računa se da je v zadnjem času edinele na Dunaju izgubilo preko 25 tisoč delavcev in delavk že itak borni kruh.

Dopisnik lista "The Times" pa slika situacijo še temnejše:

Panika, ki jo je v Avstriji povzročil strah pred vojno, je vrgla Avstrijo zopet nazaj v ono dobo nevolje in glada, o koji se je mislilo, da se ne vrne nikdar več. Grozne, silne so svote denarja, odtegnjene zavodom, ki proizvajajo in obrabljajo. Točen račun kaže, da znaša ta svota preko 65 milijonov dolarjev. Povsod je prenehalo delovanje industrije. Predvsem so jenjali kovati novce, kar je bilo usodnega pomena. Ker so ljudje vzeli svoj denar iz bank, ga te niso mogle posojati industrijalnim podjetjem. Kar ga je pa ostalo v bankah, ga te pridržujejo, da se pripravljene za vse eventualitete.

Elektrika kot orožje.

Philadelphia, Pa., 27. dec. — Strojevodja Philadelphia & Reading železnice Jeremiah Creedon je prišel na dan z iznajdbo, ki more odpraviti policijske krepelce. Iznajdba obstoji v pasu, katerega naj bi nosil v službi vsak redar. Na pasu je pritrjena baterija iz katere izhajajo izolirane žice. Te žice grede skozi rokav in se združujejo v kovinastem gumbo, ki je prišit na redarjeve gumijaste rokavice. Ako bi se kak ujetnik kaj upiral, ga more redar električno "udariti", da ima za nekaj časa prav dovolj.

Žrtev roparjev.

V Bellvue bolnici leži z razbito željustjo bogat tovarnar David Reid Williams iz Wilmingtona, N. C. Predvečeršnjem so ga napadli roparji na 36. cesti in 7 Ave., mu vzeli uro in \$200.

Proti Castru.

Trgovski tajnik Nagel je naročil newyorškim naselniškim oblastim, da podvržejo bivšega predsednika Venezuela strogi preiskavi.

"GLAS NARODA" JE EDINI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽ. NAROČITE SE NANJ.

Pravda dinamitardov. Porota še nezedinjena.

Po petnajsturnem posvetovanju porota še ni prišla do zaključka. — Kakšen bo pravorek?

DOLGO POSVETOVANJE.

Ker porota včeraj ni naznanila pravoreka, je odgodil sodnik Anderson zasedanje sodišča.

Indianapolis, Ind., 27. dec.

V takozvanem procesu dinamitardov se porota do danes zvečer kljub 15urnem nepretrganu trajajočem posvetovanju še ni zedinila. Zvezni sodnik Albert Anderson je sicer zvečer še enkrat otvoril zasedanje sodnega dvora, da čuje pravorek porotnikov, a nato je odredil odgoditev do jutri dopoldne, ker porotnikov le ni bilo na izpregled. Določil pa je, da porotniki ne smejo naznaniti pravoreka, ako bi se zedinili prej.

Zastopniki zvezne vlade so izrazili prepričanje, da konca porote jutri posvetovanje, zagovorništvu pa meni, da bo to vzelo več časa. Poroti vsakemu obtožencu ne predleži nič manj kakor 25 obtožnih točk, in če se poroti zljubi, more glasovati o vsaki posamezni, tako da bi bilo posebej rešiti 1040 obtožb.

Dohodi k posvetovalni sobi porote so ostro zastraženi, da se ne bi mogel kdo utihotapiti notri. V sodno dvorano so danes dvakrat pripeljali onih štirideset obtožencev; menili so, da slišijo iz ust porotnikov svojo usodo.

Množica žensk in drugih prič, ki so imele v zadnjih treh mesecih pristop v sodno dvorano ali k predsodbam, so danes zadržali. Le oni so smeli priti notri, ki so imeli kak opravek.

Zasedanja sodnega dvora so bila kratka. Ob 9 i pol zjutraj so zavzeli obtoženci svoje seđe, kakor navadno za zagovorniško mizo.

V znak, da je dokazilno postopanje zaključeno, so prišli uradni slugi med obravnavo v sodno dvorano ter začeli odnašati samokrese, puške, ure budilke, kos bomb, posode za nitroglicerin ter ostanke z diamitom razdejanih predmetov. Vse to je znošila skupaj vlada kot corpora delicti. Del teh je bilo orožje, katero so našli pri McNamarih in McManigalu pri njihovi aretaciji.

Visoka denarna globa.

Boston, Mass., 27. dec. — Golivnetnik Charles F. Choate je položil danes v zveznem okrajnem sodišču ček, glaseč se na \$25.000 za Barre Wool Coming Co. iz South Barre, Mass., in sicer kot denarno globo. Tovarna je bila obsojena, ker so ji dokazali, da je importirala 20 angleških delavcev.

Denarje v staro domovino.

pošljamo:

50 kron	za \$	13.30
100 kron	za	20.40
200 kron	za	40.80
300 kron	za	61.20
400 kron	za	81.60
500 kron	za	102.00
1000 kron	za	203.60
2000 kron	za	408.00
5000 kron	za	1015.00

Poštarna je včeta pri teh svotah. Doma se nakazuje svote popolnoma izplačajo bres vinarja odbitka.

Naše denarne pošiljave razpošljamo na zadnje pošte c. k. poštano hranilnični urad na Dunaju v najkrajšem času.

Denarje nam pošliti je najprihodnejše do \$50.00 v gotovini v priporočenem ali registriranem plamnu, večje zneske pa po Postal Money Order ali pa po New York Bank Draft.

FRANK SAKNER, 82 Cortlandt St., New York, N. Y. 6104 St. Clair Avenue, N. E., Cleveland, O.

Propalica.

Spisal François Coppée.

Kako, grd listopadov večer! Plinove svetilke se leskečejo v nesnagi. Po trotoarju tava nesrečnež, komaj dvajsetleten mož, zdevavec se ob srečajoče ga ljudi. Posamezniki se ozirajo za njim in okoli usten jim igra porogljiv smehljaj, kakor da bi hoteli reči: "Aha, ta ga pa ima danes malo preveč pod kučmo!"

V resnici pa so mu odpovedale moči vsled glada in trudnosti... Že od mladih nog je čutil Leo Bernis — tako se je pisal revni mladenič — v sebi literarno žilico. V deškem zavetišču njegovega rojstnega mesta, kjer so ga, siroti pobožne družine, iz milosti in usmiljenja poučevali v latinščini in grščini, je bil zanikrn učencec, ki je za šestokrat zopet pripravljaval svoje učitelje radi izvršnih del v strmenje in je prekalil najboljšje sošolce.

S sedemnajstimi leti pa je padel pri zrelostnem izpitu, ker ni znal gladko na pamet podatkov o peloponeški vojni, ki so v vsakdanjem življenju tako neobhodno potrebni. Toda sivi duhovnik — vrh tega izvršten humanist in blag kakor otrok, pod katerim je absolviral Leo svojo retoriko — ga je objel pri slovesu in mu dal svoj blagoslov za zagotovilo, da ga čaka sijajno literarno življenje; mladenič je namreč izročil temu dobrotnemu učitelju zvezek, ki je obsegal prve njegove pesniške proizvode, nežne aprilске poezije, sveže kot pomladnje jutro.

Kakor hitro pa je bil rešen šolskega jarma, je hitel Leo v Pariz in živel ondki kot toliko drugih od idealov, upor in borne karkuterije. Če gre lačni želodec elegiji na roko ali še pripomorejo kvarglji sonetu, se ne brigamo za to; toda faktično je, da mladi pesniki splošno nimajo nič boljše hrane. Kakor navadno, je nesel Leo Bernis svoj rokopis najprvo k nekemu znamenitemu založniku. Dva meseca pozneje so mu dali kratek odgovor izpod plodovitega peresa pri dotični tvrdki nastavljenega književnega kritika. Ta izvedenec je obsul mladega poeta s pohvalami in mu pripočel obelodajenje dela, toda samo po sebi razumljivo na njegove, zlagalčeve stroške.

Ne sme se pa misliti, da je bil Leo pri tej priliki zadovoljen, ker se je njegovo delo čitalo in po zaslugi čislalo. Toda pri vsem tem ni prišel niti za korak naprej. Ker je namreč obstojal ves njegov zaslužek v par slabo plačanih urah in nekaterih majhnih honorarjih, je moral pač poskrbeti si najprvo za svoj vsakdanji kruh, predno si je mogel nabitvi gizdavost kake elzevirske izdaje s evetlicami in visečimi vinjetami. Kljub temu pa je živel naš mladi pesnik popolnoma plemenito in idealno življenje.

Kateri izmed vas, vi sedaj v slavi in časti živeči pisatelji, bi mogli s čisto vestjo izreči, da ni nikdar zakopnel po oni dobi, ko se je redkokedaj slišalo v njegovem žepu zvenketanje dvoje belicev, ko so bile vse njegove misli in sanje posvečene samo goli, nesebični umetnosti? Da bi le bila beda tako neizprosno zasledovala mladega Leo Bernisa!

Po kratkem času mu je šla trda tudi za ure in pismena dela. Zavod, v katerem je izvrševal napram stanovanju in slabi hrani nehvaležno službo nadzornega učitelja, je bankrotiral. Tako je bil nato tri dni brez strehe, prenočeval je v praznem prostoru neke hiše, ki so jo popravljali. Onega mrzlega listopadovega večera, ko je stopal opotekaje po cesti, ni že použil štirinajst ur ničesar, to se pravi, od prvega njegovega zajtrka, ki je obstojal iz koščka kruha in tečne klobasice.

V žepu niti novčiča! K sreči pa je imel za prihodno noč nado na zavetišče; neki tovariš, ki je bil skoro enako reven in že od zjutraj iskal kakega dela, se je namreč ponudil, da si razdelita med seboj njegovo pomanjkljivo stanovanje. Toda ta prijatelj je stanoval zelo daleč, popolnoma tam zgoraj pri vinski pretakalnici Montmartre, in Leo, ki je, hoteč se nekoliko pogreti, prebil večer v knjižnici Sainte Genevieve, je moral prehoditi še pol drugo uro pota, preden bi se mogel s praznim želodcem zlektniti po slabo oblažinem kanapeju. Nesrečni mladenič, ki ga noge niso hotele več nositi, sploh ni bil v stanu preiti take daljave. Potrebuh mu je krulilo; v njegovih sencih je tolklo... Obup se je bližal.

Tu je hipoma zaslišal na bližnjem cestnem ovinku nekoliko zadirčen, vendar pa priukupljiv ženski glas; popolnoma tik njega je sepetalo: "Zali plavalasec, kaj me ne moreš obiskati?" Mehanično je pogledal ženo. Bila je velika zagorela ženska, ne več mlada; morda pri tridesetih letih. Nobenega pokrivala ni imela na glavi, oblečena je bila v temno obleko in ogrnjena s črno pelerino. Vsa njena postava je kazala podobo predmestnice, delavske žene. Le "pobarvane" oči in pordela lica so izdajala dvomljivi značaj te osebe.

Mladi pesnik je bil se nedolžen; razen vil in kraljčin njegovih sanj se ni ljubil nobenega ženskega bitja. Zategadelj ga je naadalo to kretanje s studom. Hotel je ubežati; toda moči so ga zapuščale. Že po par korakih se je moral nasloniti na zid. "No, kaj se pa ziblješ, punica moja?... Malo preveč v čašo pogledal, hm?..."

Zenska mu je sledila in ga dohitela; stopila je čisto k njemu in se mu porogljivo režala v obraz. "Slabosti so ga jele obhajati; mrzel pot je oblival njegovo čelo. "Pustite me!" je zašepetal. Tu pa se je obraz žene nenkrat spremenil. Znaki dobrosrečnosti in pomilovanja so objasnili njeno lice. "Si bolan?"

Sedaj ni imel ubogi dečko, ki se prehuje trpel, poguma, da bi se ubranil vsiljivke; zatisnivi oči je pa zavzdihnil Leo: "Od osme ure z današnjega jutra nisem še ničesar jedel. Lačen sem!..." Sam ni vedel, kaj se je zgodilo nato. Zdelo se mu je, da ga je žena naglo prišla za roko, ga potisnila v neko odprto vežo, odprla prva vrata na desno in ga potegnila za seboj v pritično sobo. Bila je siromašna izba s slamatimi stoli in eno živordečo, siroko, s puhom natlačeno posteljo. Na okrogli mizici je gorela v medenem svečniku sveča.

Potrj vsled bede in sramote se je zgrudil Leo na stol, zakril obraz z rokama in ihtel ter jokal, da bi si kmalu izplakal oči. Tudi ženi je seglo to globoko v srce in ko je odpirala kuhinjsko omarico, da bi pogrnila mizo, sta se utrnili še z njenih oči dve debeli solzi. Kmalu je postavila pred svojega gosta hleb kruha, steklenico vina in precejšen kos pečenke.

In ko se je Leo med solzami branil in ječal: "Hvala!... Hvala!" je rekla sedaj, kakor z gotovim respektom pred bedo, ne da bi ga tikala: "Ne mučite se z govorenjem, jejte najprvo!"

Ko se je s tresočimi rokami hlastno lotil, se je oddaljila iz rahločutnosti, da bi ga ne motila; pokleknila je pred ognjiščem, zanetila ogenj in ni hotela biti gotova z bežanjem po žerjavici, mrmraje sama pri sebi: "Ubogi malček!... Ubogi malček!..."

Končno pa je le prišla nazaj, v strahu, da ne bi se mogel izstradani fant vsled zmernosti premalo postreči; položila mu je na krožnik še mesa in natočila njegovo čašo, kakor bi stregla mati svojega otroka.

Nato pa je nenadoma dejala: "Sem pa neumna! Za dobro pravbavo potrebuje človek tudi kaj topliga. Malo kave, hm!..."

Imela je zopet dosti opravka ob ognjišču, in ko je potem mlela, si jo je Bernis natančneje ogledal.

Žena je bila iz nižjega stana, ovenela, izžrpana, z okornim stasom in razpokanimi, delavnimi rokami. V prejšnjih časih, ko je še razpolagala z močjo in mladostjo, je videla gotovo boljše dni. Danes je bila že postarna ženska, nagibajoča se k debelosti, s trojno brado in par sivimi lasmi na sencih.

Toda Leo Bernis, ki je imel v resnici pesniško dušo — pozneje je postal tudi slaven pesnik —

jo je motril s pogledom, zastrtim z ginjenjem in hvalečnostjo, in ko mu je natočila kave in jo je potem tudi sama izpil za par požirkov, jo je vprašal po njenem imenu.

Pa ona ni takoj odgovorila. S prekrizanimi rokami, kakor je stala prestrašena na drugem koncu mize, se je zdelo, da premišljuje; slednjič pa je rekla: "Čemu ime?... Ženka, kakoršna sem jaz, se nima kaj pečati s takimi brhkim gospodom, kakršni ste vi... Kar sem pa storila za vas, je bilo zelo priprosto, več vam ne morem dati. Vi bi tudi sami ne... Vidim, da vam sreča danes ni bila mila, toda le pogum! Vi imate še mladost, in ta je famozen zaklad... Kakšen poklic ste si pa izbrali?"

Leo se je trpko nasmehljajal. "Verze delam", je odgovoril. Toda brez vsakega začudenja je odvrnila: "Razumem, vi zlagate pesmi. Potrpljenje, uspeh že še pride!... In če hočete vedeti moje ime, no, pa bodi: vse me slučajno kdaj spomnite, potem bi mi bilo ljubše... Reki ste Margareta."

Obmolnila je in pobesila oči. Leo je razumel, da se mora sedaj posloviti.

Toda na pragu, pri slovesu, se je čutil Leo Bernis ginjenega globoko v dušo, da je odkril pri tako nemoralnem bitju še toliko nežnočutnosti in srčnih dobrot. Imel je malo čudno idejo, zlato idejo, pesniško voljo: Prijel je za trdo, umazano roko propalice in jo, globoko sklonivši se, poljubil z globokim spoštovanjem, kakor roko kake kraljice.

—

Izseljevanje delavstva.

Malomarnost avstrijskih oblasti.

Pred meseci se je raznesla po Trstu vest, da potrebuje solidna in bogata tverda v Ameriki več izurjenih, kvalificiranih in ne-kvalificiranih delavcev. Vest so raznesli agentje, ki bi bili radi nekaj zaslužili. Toda dokler je vest krožila le od osebe do osebe, ni rodila zaželjenih uspehov. Videč, da na tak način ne gre, so se agentje osokolili in objavili v listih oglase. V oglasih je bilo rečeno, da potrebuje neka železniška družba v Acquafria med deželama S. Paolo in Rio de Janeiro v Braziliji 250 podajancev (malovarjev). Kdor hoče tja, naj se oglasi v baraki v "Fundo Coreneo" (kjer je gledališče Minerva) pri gospodarju Amadeo. Tam so delavcem povedali, da gre za zgradbo predora. Podajancev bodo plačevali po 7 K na dan, toda v Ameriki bodo vsi najeti delavci še enkrat od družbenega zdravniške pregledani. Kogar bo zdravnik smatral, da ni sposoben za delo podajaca, temu se bo naložilo drugo delo, pri katerem pa ne bo zaslužil več sedem, marveč le pet kron. Kjer so delavce sprejemali, niso zahtevali od njih nobenega ne zdravniškega, ne drugačnega izpričevala. Kdor se je priglasil, je bil takoj sprejet brez vsakovršnih ceremonij. Ko je izvedel za stvar tržaški italijanski konzul, je povabil vse v Trstu bivajoče italijanske podanike, naj se obrnejo do njega, preden se priglasijo za navedeno ekspedicio. Res se je obrnilo do imenovanega konzula mnogo italijanskih podanikov in tem je konzul odsvetoval sprejem dela v Acquafria v Braziliji.

Polagoma so prišle na dan dela v imenovanem kraju mnoge nelepe reči. Naj jih navedemo nekaj: Gre za zgradbo predora v močvirnatih krajih, v Acquafriji, ki leži med deželama S. Paolo in Rio de Janeiro, so zdravstvene razmere izredno slabe. Voda je slaba, okužena. Zaradi tega uničuje žolta mrzlica odnotno prebivalstvo. Pred leti se je podalo tja iz Hamburga več sto delavcev, ki so skoro vsi pomrli. Plače so naravnost škandalozne. Kraj je silno oddaljen od vsakoršnega središča. Družba vzdržuje svoje policijote, ki ravnavajo z delavci prav po srednjeveško. Agent, ki nabira delavce, se skriva, ker je bil že iz enakih zločinskih razlogov kaznovan v Nemčiji na dvamesečno ječo in visoko globo. Amadeo, da je le njegov uradnik. Vse to je bilo znano tržaški redarstveni oblasti, vendar ni napravila najmanjšega koraka, da bi preprečila nabiranje delavcev, namenjenih v to brazilijansko

človeško klavnico. Izkazalo se je tudi, da ne iščejo le 250, marveč tudi 1000 ili 2000 delavcev, ako se dobe. Posredovanje italijanskega konzula in agitacija, ki so jo izvršili italijanski sodrugi v to svrhu, je povzročila, da je bilo nazadnje le 10 do 15 italijanskih delavcev, ki so se dali prepričati. Za avstrijske delavce, ki so bili skoro sami Slovenci, in pa za Črnogorce se ni zmenila nobena oblast. Preostalo ni torej nič gruzega, kakor da započeno slovenski socialistični delavci veliko agitacijo proti sprejemu dela v imenovanem kraju. Policija pa bi bila prav rada še ovirala to plemenito delo naših sodrugov. Da ni nastopila proti našim sodrugom, ki so agitali vsak dan v Findo Coreneo pred nostom agentu, je vzrok samo dejstvo, da se je zbal skandalov. Ampak zdi se nam, da ni dovolj za naše oblasti, ako se omejujejo pri takih prilikah le pa to, da ne ovirajo preveč agitacije delavcev proti človeški klavnici.

Ako je čutila italijanska oblast dolžnost, da pojasni svojim podanikom stvari in jim odsvetovala, naj se nikaner ne izročajo v nečloveške roke braziljske železniške družbe, je pač vedela, zakaj. Enaka dolžnost pa je zavedala tudi tržaško redarstveno oblast. Toda kaj pravimo? Za naše oblasti je važnejše opravilo to, da skrbje za red, kadar ga namerava nihče kaliti. Da skrbje za to, da ne nosi nobena punčka rdeče kape, bele bluze in zelenega krila. Delavsko življenje, ki je s takimi ekspedicijami spravljeno v največjo nevarnost, za to se ne meni nobena avstrijska oblast.

V dobi, ko so začeli angažirati delavce, je imela tržaška policija preveč skrbi, da se ne bodo vršile protieharistične priredbe. Saj je dobila ta ukaz z Dunaja in ga je morala vestno vršiti, čeprav ni imela pri tem nobenega truda. Enako kakor avstrijski, so bili prepričani svoji usodi tudi črnogorski delavci. Vemo, da se delavci niso podajali radevoljno v Ameriko. Beda in revščina jih je gnala. Črnogoreem je bilo sploh vseeno, kam jih peljejo. Reveži so le želeli, da se jih spravi enkrat na parnik, da bodo tam zavžili kaj gorkega. Toda vse to ne opravičuje malomarnosti avstrijske oblasti. Najstrašnejša beda ne more opravičiti izkorisčanja, kakor so ga deležni delavci pri imenovanem delu v Braziliji. In ako so delavci vsled bede prisiljeni, da gredo tja, mari ni dolžnost oblasti, da poizvedo, za kaj gre, in da stvar pojasnijo delavcem? Treba bo pač poskrbeti za posebno varstvo izseljencev. Saj so dosegle druge države, zlasti Italija, v tem oziru prav lepe uspehe. Kaj ni našim oblastim nič mari življenje avstrijskih podanikov? "Zarja".

—

Žalosten konec Napoleoneve matere.

Neka pariška časnikarska korespondenca poroča: Gosp. Mirman, ravnatelj javnega zavoda za uboge in bolne, je izročil ministrstvu izkaz o umrljivosti od leta 1906 do 1910, in sicer na podlagi statističnih podatkov. Končni zaključek izkaza se glasi: 150 tisoč Francozov, ki umirajo vsako leto v cvetu svoje mladosti, bi lahko ostalo živih, če bi se z vsemi silami borili proti alkoholizmu. 150.000 Francozov... Nasprotniki parlamentarne republike so nazivali tretje francosko republiko "državo krčem". In v resnici so imeli prav. Na Francoskem alkohol ne pustoši samo s svojim neposrednim zastrupljanjem in z umiranjem otrok, ampak Mirman je tudi dokazal, da čim večja je poraba alkohola, tem večje je število obolenj za tuberkulozo. Leta 1910 je umrlo na Francoskem 85,088 ljudi za tuberkulozo (jetiko), to je 217 na 100.000 prebivalcev, dočim jih pride na Nemškem, v Italiji in v Španiji 160 na to število, v Belgiji in na Angleškem pa 139. Nevarnost tega množičnega umiranja za tuberkulozo je v tem, da umirajo pred vsem večinoma mladi ljudje. Od 1000 Francozov, ki umro med 20. in 39. letom, jih umre 42 za tuberkulozo. Na Francoskem je celokupna umrljivost mnogo večja od umrljivosti v drugih deželah; povzroča pa jo edino alkoholizem in iz njega izhajajoča tuberkuloza.

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

SLIKA NAM KAŽE POD KRIŽCEM PONESREČENO LADJO "TURRIALBA", KATERO JE PRED DNEVI TEKOM SILNEGA VIHARJA VRGLO PRI LITTLE EGG HARBOR, N. J., NA SIPINE.

Pri sklepu premirja v Cataldži.

"Corriere della Sera" priobčuje dopis svojega poročevalca Luigi Barzini, ki opisuje prizore pri sklepu premirja. Piše tako-le: Bilo je 7 1/2 zvečer. Dve uri že se je vlekla razprava bolgarskih in turskih pooblaščenecv okoli jednega prušanja in že je preti-jednega vprašanja in že je preti-lo, da ne pridejo do sklepa pre-mirja. Bila je to jedna poslednjih točk, ki je zadela na hud odpor pri Turkih. Šlo je za najtežji po-goj, kateri so postavili Bolgari: da smejo voziti svoje vojaške vlake, pa bodisi s kakoršnim to-vorom koli, skozi oblegani Odrin. Umevno, da so se Turki proti-vili. S to koncesijo je zgubila trdnjava, storjena, da zapre so-vražniku železnico, vso svojo va-žnost in njen odpor je na mah brez vsake koristi. V vojni zgo-dovini celega sveta ni primere s tako čudno in žalostno situacijo, kakoršna je ona blokirane trdn-jave, ki ne more obskrbovati z živežem ali ki mora pustiti, da skozi njo se vozijo sovražni vlaki polni živeža in orožja. Posadki ni ostalo druge nego čast, da ni podlegla. Odrin je bil faktično vzet.

Zarume se, da so se Turki brani-li pred neizprosno zahtevo zna-govalcev. Turki so stavili pred-log za predlogom, da bi ublažili težke bolgarske zahteve, ali nale-teli so vedno na trdno in nezdo-bljivo odločnost. Razgovor je ne-hal. Nastale so pavze molka, pre-kinjene le s kako izjemo vslužno-sti, s ponudbo cigaret in kave. Blizal se je trenutek, ki odloči ali za mir ali za vojno. Noč se je spustila na zemljo in v notranjo-sti vagona so bile že lje časa pri-žigane svetilke.

Sestanek se je vršil v nekem turskem vlakcu, ki je bil izšel iz med turskih pozicij od 4 1/2. Temu nasproti so prišli v drugem odposlanci Balakanske zveze. Oba vlaka sta obstala skoro istočasno na nasprotnih krajih mosta čez reko Karas, ostala je le pot za pešce, in trenutek na to so prišli drug za drugim pooblaščenici Bal-kansek zveze. Z Danevom, Savo-vom, Fičevom je bil grški mini-ster Panas. Za njimi spremstvo častnikov.

V sredi tišine se je začel turški komando. Častna stotinja je pre-zentirala orožje in ostala nepre-mična. Bolgari in Grki so saluti-rali. Rešidpaša, Nazimpaša in pod-šef generalnega štaba so čakali izven vagona.

Točno ob 5 uri so se zaprli od-poslanci v odelček za sejo. Ali kmalu potem je prišel iz tega od-delka grški minister, rdeč v lice, razburjen, in se oddaljil, ne da bi rekel kako besedo, spremljan od grškega vojnega atašēja in oba sta šla v vagon, v katerem sta se pripeljala.

zala diskusija okoli vprašanja prevoza bolgarskih vojaških vla-kov skozi Odrin. Po dolgem mol-ku reče Nazimpaša: "Prav, naj bo! Ali počakajte deset dni, poča-kajte pričetek mirovnih razgovo-rov v Londonu!" Danev je vstal, segel turskemu generalismu v roke in rekel: "Prav je; dovrše-no je, sporazumljeni smo".

Bilo je 7.20. Odposlanci so vsta-li, vsi ganjeni. Padli so si drug drugemu v naročaj in poljubili so se. Pozabljene so bile za hip vse sovražnosti... Savov in Nazim paša sta se ob-jele, ne da bi izgovorila kako be-sedo. Veselje trumfa in bol po-razu sta prenehali za trenutek pod navalom ljudskega bratstva. Fičev je pozval tajnika Capra-čikova, da napiše na starih polah dogovore za premirje... Nazim paša, bled ali poln do-stojanstva se je pojavil v vratih vagona s čašo vina in obrnjen proti bolgarskim častnikom, re-vel: "Gospoda, pijem na zdravje hrabre bolgarske vojske". Lahno je drhtela njegova roka, ko je nesel čašo k ustom. "Na zdravje hrabre otomanske vojske" so se odzvali bolgarski častniki, šli v vagon in se pridru-žili zdravici.

Troški balkanske vojne.

Vojno na Balkanu se smatra za končano. Sedaj gotovo zanima vsakogar, koliko je doslej stala balkanska vojna.

Kakor vemo, je Črnagora prva napovedala vojno Turčiji. To je bilo dne 8. oktobra t. l. Devet pozneje so napovedale vojno Tur-čiji še ostale balkanske države: Bolgarija, Srbija, Grška.

Dnevni vojni troški Črnogore-med Qatero so uštetili tudi troški za živež in municijo, znašajo o-kroglo 100.000 K. Ker je pa voj-na Črnogore s Turčijo pričela 8. oktobra, je vidno, da je Črna-gora doslej potrošila v vojne svrhe okoli 5 milijonov kron. Koliko je znašala črnogorska vojna glav-nica, tega ne vemo. Znano pa je, da je Črnagora dne 5. novembra izdala zakon, po katerem so stavljene v promet državni boni v znesku 2 milijonov kron. Vojna glav-nica ni mogla znašati mnogo nad 3 milijone; zato lahko zaklju-čujemo, da je Črnagora izpela svoja sredstva in da mora začeti misliti na izdajo novih državnih bonov.

Grčija je imela začetkom vojne na razpolago vojno glavnico 57 milijonov kron. Dnevni vojni troški Grške znašajo 333.000 K. Od tega odpade na obskrbovanje 143.000 K. Prevozni stroški po kopnem morju so uračunjeni v dnevne vojne stroške. Za stroške glede mornarice še ni podatkov, ali ti znašajo najmanj 100.000 K na dan. Samo za mornarice je Grška izdala doslej 20 milijonov kron.

Srbska vojna glavica znašala je začetkom vojne 140 milijonov dinarjev. Dne 13. oktobra je do-volila srbska narodna skupština v vojne namene 55 milijonov di-narjev in istočasno je odobrila tudi kredit 21 milijonov dinar-jev, ki ga je v mesecu juniju do-volila v vojne svrhe. Dnevni voj-ni troški Srbije znašajo 1 milijon dinarjev, in tako bi izdala Srbija do konca t. m. za vojno 44 mili-jonov dinarjev. Od vojnega kre-

ditu v znesku 55 milijonov je o-stane še 11 milijonov dinarjev, in imela bo na razpolago še celo vojno glavico 140 milijonov. Sr-bija ima torej še dovolj sredstev, da bi mogla še par mesecev vodi-ti vojno, kolikor se to tiče de-narnega vprašanja.

Bolgarska je imela začetkom meseca oktobra 180 milijonov le-rov vojne glavice. Ako odbije-mo stroške za 17 dni mobilizacije v znesku okoli 25 milijonov, je ostalo za vojno samo okoli 150 milijonov levov. Dnevni vojni troški znašajo 1 milijon 200.000 le-rov. Vojna glavica zadošča za 125 dni, računajoč od 18. oktobra dalje. Ker bolgarska intendantca plača dnevno 400.000 levov za kvizicije z boni, bo zadoščala voj-na glavica za 157 dni. Ako voj-na glavica izda do konca t. m. do 50 milijonov levov, ostane Bol-garija za vojevanje še 100 milijo-nov levov.

Turčiji se godi najslabše: V vojne svrhe je izdala doslej 83 milijonov; dovoljen jej je kredit za 3 mesece v znesku 140 milijo-nov. Od te svote se je moralo po-kriti 96 milijonov potom posode. Če bi se vojna nadaljevala, bi bila Turčija prisiljena zateči se k no-vim posojilom, samo ako jej kdo še da.

Koliko strelav zahteva moderna vojna?

Prvi spopadi Črnogoreev s Turki podajajo vojaškim studij-am, katere je objavil Giorgio Moll i "Vita", visok pomen. Koliko krogel porabi moderna vojna? To vprašanje se tamkaj obdelava, in na podlagi gotovih števil se potrjuje. Neverjetno veliko število strelav je treba od-dati, da se enega bojevnika us-mrti, oziroma za boj nezmožnega napravi Moll i je vzel za primero boj v Kiutsehovi ožini v rusko-japonski vojski. Na ruski strani se je bojevalo 17.500 mož, kate-rih je pa prišlo v ogenj samo 4415; ti so imeli 54 poljskih topov, 77 oblegovanih topov, 10 mitraljez, 1 top kalibra 203 mm, 1 top z 152 mm ter 5 strojnih pušk. Japoncev pa je bilo na bo-jišču 35.600, ter so rabili 198 pol-jskih topov, 48 mitraljez in 17 la-dijskih topov. V tej grozni bitki so nazaj potisnjeni Rusi izgubili 100 častnikov in 1375 mož. Ja-poneci pa 133 častnikov in 1071 mož. Da so uničili Rusi toliko ljudi, so oddali 736.185 krogel iz pušk in mitraljez, 7780 strelav iz oblegovanih topov in poleg tega še veliko množino strelav iz poljskih topov. Japonci pa so iz-tretili štiri milijone krogel iz pušk in mitraljez, 40.149 strelav iz topov, med temi 3749 granat in 36.400 šrapnelov in poleg tega še 6100 strelav iz ladijskih top-ov. Pri Rusih je znašala izguba množstva v ognju 33,4%; torej je izvanredno visoka. Če računamo od te izgube 18% na streljanje topničarjev in drugih 82% na streljanje pušk in mitraljez, te-daj so morali oddati Japonci, ki so postreljali okoli 26.000 kilo-gramov streliva iz njihovih top-ov, 151 strelav iz topov samo za enega sovražnika; isto so dose-gli, ako so oddali 3300 strelav iz pušk ali mitraljez. Rusi so ve-liko manj municije porabili. Ka-kor je Moll i izračunal, so zado-stovali pri njih 104 streli iz to-

pov (oni poljskih topov niso všte-ti) — ali 217 strelav iz pušk ali mitraljez za enega Japonca. Če torej Moll ijeve številke in rač-uni ujemajo, mora moderna voj-ska za usmrnitev enega samega človeka res veliko množino smod-nika in svineca porabiti.

Glavne šole v kriminalni znanosti.

Zakaj postane kedo zločinec? Ta problem je star kakor vse člo-veštvo. Prva zakonodajstva so kriminalna; kriminalistika stoji v ozadje šole, ko se človeštvo pri-čne zavedati kompliciranjšega prava, urejujočega njegove civil-ne odnose. V srednjem veku je šole renezansa posegla na nadalj-ni razvoj precej primitivnega ka-zenskega prava, ker se je v sred-njem veku pokazalo bolešno raz-kranje družbe, spremljano z visoko kriminalnostjo. Kompila-cijo rimskega kazenskega prava najdemo v srednjem veku v Fran-ciji v delu Farinacia, v Nemčiji pa v Schwarzenbergovi Constitu-tio Criminalis Carolina. Ti dve kakor vse tedanje kodifikacije se odlikujeta v tem, da odmer-jata zelo visoke kazni za zločine. Mislili smo, da je kazen profilak-sa zločina. Iz zgodovine pa je znano, da preostre kazni, tortu-ra itd., niso dosegale svojega na-mena, nasprotno, da so celo dru-žabno škodovala. Tako je prišlo do kazenske reforme v nedavnem času; nositelj te reforme je mar-kis Baccaria.

Kakor vsaka druga, začela se je tudi kazenska znanost s filozo-fijo ali metafiziko. V "prosvetlje-ni dobi" je filozofija trdila v na-sprotju s poprejšnjim časom po-polno svobodo človeka. Na tem nasprotju naziranj sta temeljili dve šoli kazenskega prava: inder-ministična in deterministična. Pr-va trdi, da je človeška volja svobodna in da se morejo kazni odmerjati le iz tega vidika. Druga pa trdi, da svobodne volje ni, da vlada vzročnost, kateri je tudi človek podvržen. Prvega nazira-nja je bil tudi Baccaria in vsa od njega započeta klasična šola kriminalistike, ki se je posebno rada opirala na Kantovo filozo-fijo o kritiki praktičnega razuma in o kategoričnem imperativu. Drugi temeljni nauk te šole pra-priloga.

vi, da je zločin kot tak abstrak-ten pojem brez ozira na zločince, čim brez ozira na činitelja. Kazen za zločin je povračilo ali mašče-vanje zanj. Zločinu mora slediti maščevanje. Belgijec Quetelet pa že išče zametek zločina v družbi. Drugi sloviti filozofi in krimina-listi, pristaše te šole so: Kant, He-gel, Carmignani, Carrara, Franck, Tissot, Berner, Birkmeyer.

V drugi polovici 19. veka je nastala pozitivna italijanska šola, ki utemeljuje svojo znanost zla-sti na prirodoslovju ter se name-sto deduktivne poslužuje induk-tivne metode. Glavna teza te šole je, da človeška volja ni svobodna, ker je človek produkt prirode, v kateri vlada železni zakon vzroč-nosti. Zato tudi zločin ni abstrak-ten pojem, marveč realen socialen pojav, nastal pod izvestnimi okol-nostmi, v izvestnem miljeju, in da je kazni zaradi tega družabno nujna reakcija družbe na zločin, reakcija, ki ne more zločina one-močiti, vsled česar so pred kaz-

nijo potrebna druga sredstva borbe proti zločinu. Glavni repre-zentanti te šole so: Lombroso, Ferri in Garofalo. Lombroso je postavil teorijo o rojenem zlo-čineu in o latentni kriminalnosti, da je mnogo zločincev rojenih s takim telesnim in duševnim last-nostmi, ki jih silijo na zločin in da je takih ljudi največ, čeprav ne postajajo vsi zločinci zaradi ugodnih življenjskih razmer v katerih žive. Ferri je to teorijo še bolj opredelil. Mnogo resnice je v teh trditvah, ki pa ipak niso absolutno prave. Iz kritike je na-stala sociološka kriminalna šola lyonska in njej sorodna italijan-ska terza scuola. Ti dve šoli trdi-te, da ni rojenega zločincea, mar-več da je glavni vzročnik zločina socialni milje. Utemeljitelj te šole je Laeassagne, njen pristaša eden od najduhovitejših in najge-nialnejših sodobnih filozofov so-ciologov, kriminalist Gabriel Tarde, italijanske šole pa Alime-na. Ta šola je čisto sociološka šola, ki prematra kriminalnost z izključno deskriptivno-sociološkega stališča. Vsled tega jej je vstal nasprotnik in mladonemški Lisztovi šoli, ki trdi, da se mora-ta zločin in kazni prematrati e-nako s sociološkega kakor tudi s pravniškega stališča in da se to nairanje ne izraža le v znanosti, ampak tudi v zakonodaji. Ozirati se je treba na individualnost zlo-čincea in na socialni milje ter pre-tehtati, ali je zločin nastal iz zu-nanjih, družabnih in zlasti eko-nomskih činiteljev, je torej v zlo-činevem življenju le akuten po-jav, ali pa je nastal iz zločinceve individualnosti, psiho-ali fiziolo-ško v njem ležečih predpogojev, torej iz kronične kriminalnosti. Tako se opredeljuje potem tudi kazni kot generalna ali kot spe-cialna preprečevala z namenom maščevanja družabne profilakse in obojiljanja.

Za kriminalnost je eno gotovo: število zločincev se more zmanj-tati, more se dovesti na minimum. Zločin se na ne da onemogočiti.

Kriminalnost je žalosten socialen pojav. Dokler ostanejo današnji temelji družbe, bo ostala tudi kriminalnost; kriminalist, ki ni tudi socialni reformator, ima le eno dolžnost: iskati in vporablja-ti vsa dopustna sredstva za iz-manjševanje in omejevanje krimi-nalnosti ter tako sodelovati pri izvrševanju državnega smotra, ki je po Aristotelu: osigurati držav-ljanom ne le življenje, marveč i dobro življenje.

Rojaki in rojakinje, spominjaj-te se o Božičnih praznikih in na Novo leto Slovenskega Zaveti-šča! Vsak nikel dobrodošel!

VOJNA NA BALKANU.
Založila in izdala Katoliška ti-skarna v Ljubljani. Ta spis iz-haja tedensko in velja 20° poš-tnine prosto ter ga je lahko naro-čiti pri:
Slovenic Publishing Co.,
82 Cortlandt St., New York City.

Rojaki! Slovenci! Vrhničani!
Največja in najbolj varna hranilnica v stari domovini vrh-niškega okraja je

Občinska hranilnica na Vrhniku.
Posluje že le tretje leto in se ji je zaupalo že nad en mi-lijon sedemsto tisoč kron hranilnih vlog.
V to hranilnico nalagajo tudi sodnije denar mladoletnih otrok in varovancev ter župnišča cerkveni denar.

Vložen denar obrestuje po 4 1/2% brez vsakega odbitka.

Za varnost denarja porokuje cela občina vrhniška z vsem svojim premoženjem in vso davčno močjo. Hranilnica je pod strogim nadzorstvom vlade. Vsaka izguba v ti hranilnici — tudi v slučaju voj ke je popolnoma izključena.

Denar pošiljajte po pošti ali kaki zanesljivi banki. Pri banki zahtevajte odločno, da se Vam pošlje denar le na Občinsko hra-nilnico na Vrhniku in NE v kako drugo manj varno hranilnico ali posojilnico. Nam pa takoj pošite po kateri banki dobimo za Vas denar. Občinska hranilnica sprejema tudi hranilne knjižice drugih hranilnic in posojilnic kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje kaj prekinilo.

Velika za'oga vina in žganja.

Marija Grill
Predaja belo vino po 100.000, 200.000, 300.000 galles
Črno vino po 100.000, 200.000, 300.000 galles
Drobnik 4 galone po 100.000, 200.000, 300.000 galles
Brijunec 10 steklenic po 100.000, 200.000, 300.000 galles
4 gal. (rodček) po 100.000, 200.000, 300.000 galles
Za obitke naročite se pripravite

MARIJA GRILL,
5308 St. Clair Ave., N. E., Cleveland, O.

A. J. KRASHOWITZ
Oakford Ave., Richwood, W. Va.

trgovina z mešanim blagom
Pri meni dobite vsakovrstno špicerijsko blago, najfineje sveže in suho meso, vse po najnižjih cenah. Imam veliko zalogo finih svežih in suhih klobas, gnjati in plečet.

VSE JE PRIPRAVLJENO IN PREKAJENO PO DOMAČI ŠEGI.
ROJAKI! Ne hodite k tujcem,
ki vas že toliko časa do kosti glodajo, temveč podpirajte domačo obrt to je svojega rojaka.

SVOJI K SVOJIM!

GLAS NARODA (Slovenic Daily) Owned and published by the Slovene Publishing Co. (a corporation) FRANK SAKSER, President. JANKO PLESKO, Secretary. LOUIS BENEDEK, Treasurer.

Place of Business of the corporation and addresses of above officers: 82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

Table with 2 columns: Subscription rates and terms. Includes rates for one year, six months, and three months, with and without postage.

GLAS NARODA izhaja vsak dan izvenimi nedeljami in praznikov.

GLAS NARODA ("Voice of the People") issued every day, except Sundays and Holidays. Subscription yearly \$3.00.

Advertisements on agreement.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne tiskajo.

Denar naj se blagovni pošiljati po Money Order.

Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče oznani, da hitreje najdemo naslovnika.

Dopisom in pošiljankam naredite ta povelje.

GLAS NARODA New York City, 82 Cortlandt St., New York City.

Telefon 4087 Cortlandt.

Koncem tedna.

Kakor vse kaže, vlada na mirovni konferenci v Londonu kaj bojaželjno razpoloženje.

Če se bodo odgoditve tako vrstile, kakor dosedaj, se bo evropsko obzorje kmalu zopet pooblačilo.

Turki sicer niso kristjani, toda koliko bi dali za "mir na zemlji", ki je klie kristjanov o Božiču...

Strie Sam je zopet začel goziti Mehiki. Saj je res dolgočasno, da bi samo Evropa rožljala z orožjem.

Poročilo pariškega "Journala", da hoče ustanoviti avstrijski prestolonaslednik Fran Ferdinand slovensko državo pod žezlom Habsburžanov, je "senzacija", vredna kaknega ameriškega lista.

Nekateri slovenski "socialisti" v Ameriki se izgrajajo za posvečene ljudi, katerih se bogvarji dotakniti ako ustrelijo kaknega novaka kozla. Takoj je ogenj v strelhi, vsaka, še tako opravičena kritika je "napad na zavedno delavstvo".

Ljudje, ki so prišli ravno po zaslugi delavcev do polnih sklad, lahko v gorki sobi sedeč mažejo nedolžni papir in se ustijo, kakšni delavski prijatelji je to. Kadar bi pa mogli doprinesiti dokaz o tem, lepo — molčijo, ker očito zabavljati bi bilo le prenevarno...

Ne bo preveč, če se enkrat pokazemo te "delavske prijatelje zagovornike" v pravi luči: Na Zahvalni dan je bilo ustanovljeno Slovensko Zavetišče, ki pride edino le v prid slovenskim osemogljim delavcem. "Delavski list" prve vrste, "Proletarec", v svoji goreči ljubezni do slovenskega delavstva še do danes ni imel prostora, da bi sploh omenil ustanovitev Slovenskega Zavetišča in napravil kakšno reklamo za ta, slovenskemu onemogljemu delavstvu posvečeni zavod! In taki ljudje hočejo zastopati slovensko delavstvo v Ameriki!

Te dni smo brali sledeči stavek, ki je resničen, da bolj ne more biti. Nanaša se na socializem v Ameriki in pravi: "Socializem ni nauk zavisti, a zavidne se bo zanj prej pustil pridobiti."

Kako dobro so poučeni nekateri "socialisti", je najboljši dokaz ta, da niti ne vedo, kaj je "skeb". Skeb je oni, ki pride delat za časa štrajka, in s tem škoduje delavski borbi svojih sodelavcev. Kjer pa še nikdar štrajka ni bilo, tudi skebov ne more biti. Seveda, tega gotovi kunštini tintomazi ne vedo, oziroma nočejo vedeti.

Pomnite, zavedni slovenski delavci, ki delate v rudnikih, sploh katerihkoli industrijalnih podjetjih, kjer se ni bila upeljuna unija, oziroma, kjer so odpravili unijo in ste prišli pozneje tja dela iskat, ko o štrajku že dolgo ni bilo več govora, da vas imenuje "Proletarec" — skebe!

Veliki štrajk v Pennsylvaniji se je sicer končal z delno znago delavcev, toda prenogarske družbe niso priznale unije. Slovenski delavci, ki ste tam štrajkali meseci in meseci, ste tedaj danes — skebi, zato, ker organizacija ni mogla doseči priznanja unije. Lepe poklone vam dela — "delavski list" Proletarec!

Da delavci v naši tiskarni ne čutijo nobene potrebe za unijo, smo že povedali, ne gre tedaj izgubljati besed o tem. Siliti ne maramo nikogar, odsvoliti pa tudi ne, če ne noče pristopiti k uniji. V stari domovini so bili vsi naši stavci organizirani; idite jih vprašat, zakaj nočejo v Ameriki pristopiti k uniji.

Hearstovo, kakor sploh vse takozvano "rumeno časopisje" je v ogromni večini napisko. Radi tega je seveda "delavsko"? Po bedasti logiki nekaterikov že!

Glede SNPJ toliko: samo malo počakajte pa bodele natanko videli, če smo kaj opravili ali ne. Svarili smo o pravem času, posledice si pripisite sami! In te pridejo, to veste dobro; v mnogih velikih naselbinah se že zbirajo temni oblaki in kadar udari, bo dobro udarilo!

Slovenske vesti in dopisi.

Rojaki, ki se vračajo v staro domovino ter si žele poceni nakupiti bodisi gostilne, trgovine, velika ali manjša posestva na Kranjskem, Štajerskem, Koroskem ali Primorskem, naj se zaupno obrnejo na: Ante Beg potov, učit. Družbe sv. Cirila in Metoda, Vič pri Ljubljani, Avstria.

Whitney, Pa. — Tukaj je pet slovenskih družin in precej samcev, ki smo vsi zaposleni v premokopih. Delamo vsak dan, toda Bog pomagaj, vozovi so tako veliki, da je človeka strah in groza. Družba pravi, da so zmerjeni na 45 mernikov, toda koklja naj me brene, če ne drži vsak 80 mernikov. Mi jih seveda tako naložimo, da čez leti, ali gospodarji je še vse prenalno. Hočeš ali nočeš, delati moraš če ne, pa poberi šila in kopita pa hodi! Veseli smo, da smo zdravi, toliko se zaslužimo, da se pošteno preživimo in semertinja tudi ostane kak groš za ječmenovec. Na društvenem polju dobro napredujemo, posebno pa društvo sv. Alojzija št. 13 J. S. K. J., ki šteje 46 članov in 21 članice. Veliko sicer ni, toda dosti za tako naselbino. Na glavni seji 15. dec. so bili izvoljeni sledeči uradniki: predsednik Alojzij Žibert, podpredsednik Fran Krajsček, I. tajnik Ivan Arh, II. tajnik Ivan Resnik, blagajnik Anton Rak, pomožni blagajnik Anton Mavser, gospodarski načelnik Ignac Ferlin, gospodarska pomočnika Josip Arh in Matija Mikulič, bolniška pomočnika Ivan Adžlak in Jos. Blatnik, zastavonoša Fran Kerin. — Vsem članom in članicam srečno Novo leto, tebi "Glas Naroda" pa 10.000 naročnikov! — Ivan Arh.

Cleveland, O. — Čitajoč Koncemtednarja v "Glasu Naroda", naj omenim tudi jaz nekaj glede resolucije društva "Naprej" št. 5 S. N. P. J. Pribito je, da ni nobeno društvo soglasno sklenilo kake resolucije. Še celo vsi tisti, ki so glasovali zanjo, niso vedeli, za kaj se gre. Društvo "Naprej" je imelo redno sejo 1. dec. Stopil je na površje član, katerega je pekel "Glas Naroda", z resolucijo v žepu; preostajalo je samo da se člani dobijo zanjo. Pohvaliti ga moramo, da je bila resolucija zelo lepa, ker je nekaterim navdahnila sovraštvo do "Glasu Naroda". Vnela se je živa debata, cela stvar se je pretresavala, ne ozirajoč se na Vaš dnevnik, ne na škodo Jednote. Glasovanje je bilo nekako smešno, ker je izmed stopetdesetih navzočih članov vzdignilo samo pet roke kvisku. Toda resolucija mora v Chicago! Jaz govorim samo o organizaciji, ker kdor je član organizacije, mu morajo biti znana pravila, posebno dotičnikom, ki na podlagi pravil ustvarjajo in pre-

stvarjajo. Posamezni člani se bodo gotovo spominjali, da je vsak izmed njih vprico članov častno prisegel pred vstopom v okrilje S. N. P. J., da ne bode škodoval bratom, ampak po pravilih koristil. Torej kje si bratska sloga? Vzemimo v roke "Glasilo", omo gotovo pomaga in osrečuje! Toda glej! "Glasilo" pomaga strankarstvu, dočim naša Jednota ni strankarska! Ali naj se oziroma samo na nekatere člane in naj mi zapustimo Jednoto, če oni ne delajo po pravilih? Če bi želelo "Glasilo" v resnici nekaj koristnega, bi postopalo drugače. Postavilo se je pa na stališče: "Hočeš, nočeš, moraš!" Ne, prijatelji, tako ne bode šlo! Nekateri bodo rekli mogoče, da je tisti princip, ki ga zastopa "Glasilo", edini odrešenik sveta. To pa mislijo samo nekateri, kje so pa ostali? S. N. P. J. je za vse enaka, ali naj se vržejo oni ven, ki niso in ne morejo biti tisti principov? Vse bi se bilo, če bi ne bilo tega vrazlega "Gl. N." Dokler je ta na naši strani, smo še na dobrem. Prijateljski pozdrav in srečno Novo leto! — Član društva št. 5 S. N. P. J.

Barberton, O. — V naši naselbini sta se zaročila Josip Dekšman in Jerica Gabrovšek. Dela je tukaj dovolj, kdor hoče delati, ga lahko dobi. Za božične praznike nas je obiskala občutna zima. Drugače je vse po starem, omenim naj samo to, da je imelo društvo sv. Martina št. 44 J. S. K. J. zborovanje in volitev novih odbornikov. Izvoljeni so bili: predsednik M. Kramar, podpredsednik Ivan Lintol, I. tajnik Josip Šetina, II. tajnik Rudolf Puželj, blagajnik Alojzij Balant, zastavonoša Matija Usnik; nadzorniki: Martin Železnikar, Fran Bertonec in Ivan Cimperman; reditelj Josip Štangar. Seje se vrše v dvorani Mrs. Dormiš. Prva seja bude 12. januarja, nadalje pa vsako drugo nedeljo v mesecu. Člani naj se blagovolijo seje gotovo udeležiti, ker bomo imeli letni račun in več važnih točk na dnevnem redu. Vsem več srečno Novo leto, tebi "Glas Naroda" pa obilo naročnikov! — M. Kramar.

Carrollton, O. — Kakor drugod, tako tudi pri nas gre z delom se precej dobro, toda vseeno ne bi svetlovi sem hoditi za delom, ker je človek plačan po židovsko. Na društvenem polju se pa ne morem dosti hvaliti, ampak želim, da bi se tukaj bivačiči rojaki vzbudili iz spanja ter vstopili v vrsto naprednih. V nedeljo 1. dec. je imelo društvo "Caven" št. 57 S. D. P. Z. svojo glavno sejo. Izvolil se je sledeči odbor: predsednik Anton Vidmar, tajnik Vincenc Valič, blagajnik Josip Prime. Ker je tukaj dosti takih, ki se niso pri nobenem društvu, imajo sedaj najlepšo priliko, da pristopijo k društvu "Caven", oziroma S. D. P. Z., dokler je še čas; nobeden ne ve, kje ga nesreča čaka. Tudi bota štorčija nas ne pozabi. Obiskala je družino Lokar ter ji pustila zalo hčerko. Čestitamo! H koncu mojega dopisa pozdravljam vse sobrate in sestrese! — Anton Vidmar.

Sheboygan, Wis. — Lepi božični prazniki so se približali. Kakor lansko leto, tako smo tudi letos imeli veselo polnočnico na sv. večer. Z delom se je nekoliko prenehajo te praznike, kar pa je tudi po volji zaželjenega počitka utrujenim delavcem. Marsikateriga zanimajo naše cerkvene zadeve. Zatorej se vabite vsi na cerkveno sejo dne 5. januarja dopoldan po drugi sv. maši. Na cerkveni seji se najprej poroča o gospodarstvu cerkvenega premoženja v preteklem letu. Drugič, voli se popolnoma novi odbor, ker si naši stari odborniki žele počitka v prihodnjem letu. Tretjič, pomenimo se, na kateri način bi najbolje napredovala naša cerkev v zadovoljnost tukajšnjih naseljenecv. Sedaj je čas, ko je cerkvena seja, da se pomenimo v skupno zadovoljnost. Veliko bolj častno in možato je, da na cerkveni seji glasuješ za pametne predloge, kakor da zavratno napadaš in blatiš po časopisnih dobro ime naše naselbine. V slučaju, da se prav nič ne zanimaš za cerkev, bodi vsaj toliko poštenjak in vsaj toliko olikan, da nas vsaj pri miru pušči, kar bo de v tvojo in splošno korist. Koncem starega leta se zahvalim vsem sedanjim odbornikom in vsem tistim, ki so skrbeli za napredek naše cerkve: Želeti je, da bodo tudi prihodnji odborniki po svoji moči skrbeli za dober na-

predek. Želim vsem srečno Novo leto! — J. C.

Primeru, Colo. — Kar se dela tiče, še zadosti dobro delamo vsak dan. Zasluži se, kakor ima kedo prostor in delo vsakdo lahko dobi. — Sporočam tudi, da smo imeli dne 15. dec. volitev odbora za društvo "Planinski raj" št. 8 S. D. P. Z. Izvoljeni odborniki za leto 1913 so: predsednik M. Krivec, podpredsednik J. Pavlič, I. tajnik Martin Agram, II. tajnik Anton Safič, blagajnik Josip Udovič, podblagajnik Josip Copot; gospodarski odbor: Anton Bratovič, J. Čekada in Fran Valencič; bolniška obiskovalca: Fran Tratnik in J. Stepanič. Kar se tiče društva, pride pozneje v glasilo. — Koncem dopisa pozdravljam vse rojake in rojakinje širom Amerike, želeč jim srečno Novo leto, tebi vrli dnevniki pa obilo naročnikov! — Naročnik.

Pueblo, Colo. — O delavskih razmerah ne morem poročati, ker sem že celih 16 mesecev brez dela in sem sploh nezmožen za vsako delo. Kakor slišim, se dela tukaj s polno paro, rojakom pa vseeno ne svetujem sem hoditi, ker je delo težko. — Bratom društva sv. Petra in Pavla se najvljudnejše zahvaljujem, ker so se tako polnoštevilno udeležili dne 13. dec. volitve novih odbornikov. Pripomniti moram, da se je volitev prav v lepem redu vršila. Izvoljeni so bili sledeči sobratje: predsednik Ivan Merhar, 1210 Bohlen Ave.; podpredsednik Filip Sterle; I. tajnik Josip Merhar, 639 E. Northern Ave.; II. tajnik Fran Jančič; blagajnik Josip Bessel, 1240 South Santa Fe Ave.; zastopnik Josip Tomšik 422 Palm St.; gospodarski načelnik Ivan Barkar, Josip Zalar in Anton Jannik; bolniški načelnik Peter Pugel; bolniška pomočnika Fran Novak in Fran Tekavec; zastavonoša Josip Gruden in Lj. Sporar; reditelj Ivan Merhar; vratar Ivan Barkar. — Nadalje prosim brate, kateri ne stanujejo v Pueblo, da bolj redno pošiljajo svoje mesečne prispevke, da ne bode treba preveč pisarjenja; moj naslov je vsakemu znan. — K sklepu voščim vsem bratom tega društva srečno Novo leto, "Glasu Naroda" pa želim obilo uspeha v bodočem letu! — Josip Merhar.

Tercio, Colo. — Tukaj so štirje rudkopci, od zadnje krize se pa dela samo v dveh, št. 1 in 2. Druga dva počivata, menda za večno. Dela se s polno paro, zaslužek je pa kakor povsod od prostora in delavec odvisen. Naselbina je precej velika in ima lepo lego. Nas Slovenecv je kakih 70, drugi so pa tujei, večinoma Italijani. Prodajalno imamo le eno in še ta je družbena, tako da nas odirajo, kakor se jim poljudi. Saloon je tudi le eden in dela velikanske dobičke. Zimo imamo dobro, snega ni nič, razen po visokih hribih. Imamo dve društvi, "Triglav" št. 44 S. D. P. Z. in društvo sv. Barbare. Vsak ima lepo prilico za pristop. Veliko je takih, ki jim je društvo deveta briga, toda upam, da se bodo dočasa spametovali. Sveta dolžnost vsakega Slovenca je, da je društveni član. Ker dan zadnem čitamo o balkanski vojski, smo nabrali \$12.30 za ranjene junake. Želim, da bi se tudi drugi odzvali pozivu in darovali vsak po svoji moči za sveto stvar. Veselo Novo leto! — Ivan Škerlj.

Primeru — Valdez, Colo. — Zelo lepa zima je letos tu okoli. Snega je prav malo in še to le po senčnih krajih, vreme je pa večinoma gorko in solneno, da je res veselje. Slovenecv je tako v Primeru kakor v Tercio in Valdez precejšno število, dela se pa povsod dobro vsak delavnik, večkrat pa tudi ob nedeljah. Razen Slovenecv biva skoro v vseh južnocoloradskih campah tudi mnogo Mehikancev in Italijanov. "Chilli parlorgji", polentarske restavracije in hoteli a la makaroni so torej po teh krajih zelo množestveni. Iz previdnosti se od takih krajev držim če le mogoče v strelski oddaljenosti, kar mi je tem lažje, ker so rojaki v omenjenih campah zelo gostoljubni in postrežljivi, naše slovenske mamicc pa izborne kuharice. Fino kuhinjo pa mehko posteljejo stejem jaz med devetero blagrov in dobrot tega sveta v prav tisti činovni razred kot sladko vince in zale evetke. V Valdez se nahaja še vedno ona svetovnoznana železniška postaja, ki ne rabi ne oken, ne vrat in ki dela prav umazano konkurenco nasproti stoječemu saloonu. V Primeru sem čul, da se je tam pred kratkim obesil nek Italijan

"No Work-No Pay" The Workingman's Problem. Dr. Richterjev PAIN-EXPELLER. odstrani nevarne posledice, ako se pravočasno rabi po predpisih, ki so natisnjeni na omotu. 25c. in 50c. steklenice. — Pazite na ime in sidro na omotu. F. AD. RICHTER & Co., 215 Pearl Street, New York N. Y. Dr. Richterjeve Congo Pilule olajšajo. (See all ads.)

na makarone, če se ne motim, je privezal močen makaron na borovo vejo, ker vrbe tam ni nobene. Vzrok tega čina je bila baje zapaljena polenta in zapeljan sweetheart. Odkar mi je znano, da se človek lahko obesi tudi na makarone, se istih izogibljem se v večjih ovinkih, ker kdo ve, kaj bi se človeku lahko primerilo, če se zagledam v črno, črnooko, črnolaso, mehikansko krasotico v Segundo in če mi potem i ona da za "prezent" običajni koš. Nek prijatelj mi je očital, da sem že vrzel eno oko za njo, pa za enkrat se moti, če kaj vem. — Še nekaj dni in zagrebli bomo staro leto; marsikaka solza bo padla na grob in če bi kaj pomislile, bi tudi naše slovenske deve imele vzrok vsaj nekoliko pojokati, ker so se tako malo (v mojem slučaju prav nič) posluževale postavnino jim, zajamčenih pravice prestopnega leta. Ker je to čas običajnih častit in voščil, naj voščim tudi jaz slovenskim delavcem popolno doseglo tega, kar jim gre, to je vseh pravice svobodnega državljana, dovoljno varstvo pri delu, skrajšanje delavnega časa in plačo dovoljno za življenje dostojno človeka, slovenskim trgovcem briljantno kupčijo in same "cash" kupovalce, slovenskim farmerjem bogato letino in mnogo odjemalcev, slovenskim staršem otroke, ki bodo delali samo čast njim in celemu narodu; vsem skupaj nekajlino zdravje in zadovoljnost, slovenskim devojkam se posebej vsaki po enega fanta, oziroma ženina, ki bo v ljubezni, lepoti, dobroti in bogastvu prekosil vse njih nade in želje, slovenskim fantom pa vsakemu po eno zalo, pridno, dobro, bogato in ljubeznivo plavalasko, črnolasko ali zlatolasko (kakoršno kateri bolj "ljakka"), ki ga bo ljubila, osrečevala in ogrevala mu dušo in sree kot pomladno solnce rožo na poljani. Ime onega, kar pa voščim in želim sam sebi, je pa tako sveto in vzvišeno, da ga iz spoštovanja ne navedem (kot Izraelci niso iz spoštovanja izgovarjali ime Jehove), pa saj ni potreba, ker boste itak uganili. Ako se vse te želje izpolnijo, je čisto nepotrebno, da bi vam želel še srečno novo leto, ker leto mora biti srečno v tem slučaju, pa naj se tudi piše za baje "nesrečno" številko trinajst! — A. J. Terbovec.

Nezgoda vojnega poročevalca. Belgradska "Štampa" poroča: Kakor je znano, sta bila dva člana srbske tiskovne pisarne v glavnem taboru postavljena kot cenzorja, vsled raznih vojnihi dogodkov v preiskavi. Žrtve teh cenzorjev je postal tudi poročevalec "Messagera". Cenzorja sta vsa pisma, predno so bila ekspeidirana, odprla, prebrala in jih zopet zalepila tako, da se ni dalo spoznati, da bi bila odprta. Poročevalec italijanskega časopisa "Messagera" je napisal dvoje pism: eno je poslal svoji ženi, drugo — svoji prijateljici. Cenzorja v Vranci sta obe pisni odprla, prebrala in ju zopet zalepila. Pri tem pa sta zamenjala nevedoma kuverte. Ubogi poročevalec je dobil čez dva dni dvoje grozljivh brzojavk. Eno mu je poslala žena in ga imenovala v njem zakonolomeca. Pri tem mu je omenila, da se bo od njega ločila. Drugo brzojavko je dobil poročevalec od svoje "prijateljice", ki je dobila pismo, katero je bilo namenjeno poročevalčevi ženi. Razume se, da je poročevalec "Messagera" eden izmed onih, ki zahtevajo, da bi bila cenzorja kar najstrožje obsojena.

Slovensko katoliško podp. društvo svete Barbare. Zedinjeno države Severne Amerike. Sedež: FOREST CITY, Pa. Inkorporirano dne 31. januarja 1902 v državi Pennsilvanie. OBORNIKI: Predsednik: MARTIN GERMAN, Box 618, Forest City, Pa. Podpredsednik: JOSEF PETERNEL, Box 96 Willock Pa. I. tajnik: IVAN TELBAN, Box 707, Forest City, Pa. II. tajnik: STEFAN ZABEK, Box 508, Conemaugh, Pa. Blagajnik: MARTIN MUHIČ, Box 117, Forest City, Pa. NADZORNIKI: Predsednik nadzornega odbora: KAROL KALAR, Box 547, Forest City, Pa. I. nadzornik: IGNAČ PODVARNIK, 4784 Hatfield St., Pittsburg, Pa. II. nadzornik: FRANK SUNK, 60 Mill St., Lancaster, Pa. III. nadzornik: ALOJZ TAVČAR, 193 Cor. N. — 3rd St., Rock Springs, Wyo. POROTNI IN PRIVITNI ODBOR: Predsednik porot. odbora: PAUL OBREGAR, Box 402, Witt, Ill. I. porotnik: MARTIN OBERZAN, Box 61, Mineral, Kans. II. porotnik: ANDREJ SLAK, 7715 Issler St., Cleveland, Ohio. VRHOVNI ZDRAVNIK: Dr. J. M. ŠELISKAR, 1217 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio. Dopisi naj se pošiljajo I. tajniku IVAN TELBAN, P. O. Box 193 B, Forest City, Pa. Društveno glasilo: "GLAS NARODA".

- GLAVNEGA TAJNIKA K. S. P. DR. SVETE BARBARE. NAZNAVILLO PRISTOPIHIL ČLANOV. Postaja št. 1 Forest City, Pa. Stefan Jurkovič, rojen 20. avg. 1882. Postaja št. 3 Moon Run, Pa. John Vidmar 25. jul. 85., Alojz Lavrič, I. apr. 91., Frank Kacic 11. nov. 88., Karol Zalokar 21. okt. 92. Postaja št. 4 v Luzerne, Pa. Josef Bertle 11. feb. 96. Postaja št. 5 v Denning, Ark. Jakob Kukar 11. jul. 95. Postaja št. 6 Cleveland, O. Jernej Zelodec 23. avg. 74. Postaja št. 7 La Salle, Ill. Josef Vidregar 7. aprila 71., John Zupančič 23. maj 83., Frank Horvatin 9. mar. 77. Postaja št. 8 Johnstown, Pa. Matija Bajt 22. jan. 89. Postaja št. 11 Durva, Pa. Voljen Svobinski 15. maj 79., Ladislav Taholski 4. jul 74., John Mikallon 21. apr. 82., Josef Podboj 18. feb. 81., Frank Šic 11. nov. 88., Vincenc Grula 16. feb. 1898. Postaja št. 16 Willock, Pa. Matevž Bostl, 20. sept. 93., Edvard Logoznik 11. maj 86., Jakob Šifer 20. apr 92., Viljem Forman 22. okt. 85., Vincenc Delapuzca 23. jun 79. Postaja št. 18 Fleming, Kans. John Ocepce 3. jul. 1896. Postaja št. 19, Bridgeport, O. Tomaz Reven 12. dec 93., John Zagore 16. jun 86. Postaja št. 24 Primeru, Colo. Alojz Kobjančič 29. mar. 85. Postaja št. 25, Jenv Lind, Ark. Anton Manček 10. feb. 83. Postaja št. 26 Collinwood, Ohio. Tomaz Strazar 20. dec 90., Frank Kolar 3. jul 84., Frank Cepce 15. jan 86. Postaja št. 27 Yale, Kans. John Jarec 19. avg. 86. Postaja št. 28, South Lorain, O. Anton Jakopin 17. jun 85., Frank Mislav 12. feb. 85. Postaja št. 30 Eveleth, Minn. Andro Robic 25. nov. 88. Postaja št. 31 Calumet, Mich. Mike Dugančič 7. 77. Postaja št. 33 Cleveland, Ohio. Alojz Borštnar 4. jun 80., Anton Trebnjak 21. dec 82., John Platonec 4. jun 88., John Vrančar 14. maj 91., Franc Vrančar 1. okt. 92. Postaja št. 35 Raleigh, Pa. Stefan Ritar 22. dec 77. Postaja št. 37 v Radley, Kan. Josef Krasovic 29. jun 89. Postaja št. 38, Charleston, W. Va. Stanislav Vilcsek 5. maj 88., Stanislav Šlivski 21. mar. 87. Postaja št. 39, Clarksville, Pa. Frank Šifer 3. okt. 74. Postaja št. 41 Mulberry, Kans. Stefan Arh 8. dec 94. Postaja št. 42 Winterquaters, Utah. Frank Zaričekar 26. 82. Postaja št. 44 Franklin, Kans. Math Štikel 18. sept. 85., Frank Pirnat 17. nov 81. Postaja št. 45 Delaqua, Colo. Rudolf Krcus 19. feb 76., Anton Pavlovic 26. dec 91. Postaja št. 47 Frontenac, Kans. Rudolf Krcus 28. mar 96., Valentin Božatelj 5. feb. 72. Postaja št. 50 v Burdine, Pa. Anton Klemenčič 17. jan 95. Postaja št. 54 v Greensburg, Pa. Louis Kos 11. jun 91., Frank Dremel 21. sept. 85., Alojz Blatnik 13. jul 91., Alojz Vazek 30. apr. 95., Franc Bačič 15. okt. 1899. Postaja št. 58 Chisholm, Minn. Math Zidaršič 25. mar 92. Postaja št. 62 v Mc Kinley, Minn. Ivan Šiferca 5. junij 81. Postaja št. 65 Joliet, Ill. Josef Avšec 8. mar 80., Frank Morenec, 24. jun 75. Postaja št. 67 Sublet, Wyo. Stanisl. Podlesnik 23. avg. 82., Anton Tršek 19. jul 91. Postaja št. 68 Indianapolis, Ind. Frank Zelonec 2. okt 79., Josef Podboj 29. mar 88., Josef Kozine 15. jul 70., Anton Štonič 12. jul 92., Martin Selomon 7. dec 88. Postaja št. 70 Gilbert, Minn. Jakob Šaus 25. jul 90. Postaja št. 71 Johnstown, Pa. Miroslav Mihorčič 25. jul 85. Postaja št. 72 Hostetter, Pa. Karol Muržič 16. nov. 90. Postaja št. 80 Tercio, Colo. Lovrenc Trepanjak 10. avg. 75. Postaja št. 83 v Dunlo, Pa. John Ribar 4. dec 92., Andrej Kovušič 29. nov 84., Vincenc Pisk 29. mar 95., Anton Tavželj 1. jun 74., John Zalar 26. dec 92., Andrej Arhar 16. nov 82., Anton Šušič 1. maj 88., Franc Božič 29. nov 74.

Velik bančni polom v Parizu. Iz Pariza poročajo: Vsled milijonskega kraha bančnega zavoda Augustin Max je nebroj siromasnejših ljudi izgubilo svoje prihranke. Pri državnem pravdnstvu je bilo vložnih tri tisoč tožb proti banki. Ko so blagajničko odprli, so dobili le par manj vrednih vrednostnih papirjev, toda niti enega centima gotovega denarja. Tudi druge banke so prizadete. HRANITE DENAR V AMERICAN SAVINGS BANK (inkorporirana leta 1882) No. 115 West 42nd Street, med B'way in peto Ave. Ure: od 5. zjutraj do 4. popoldne — v ponedelkih zvečer od 6. do 8. ure. Obresti po 3% na leto. Denar vložni do ali pa dne 10. januarja 1913 se obrestuje od 1. januarja 1913. Nikjer niso varnejši spravljivi vaši prihranki. John W. Irwin, Pres. David Orr, Secy. Wm. M. Hazelton, Treasurer. POZOR, ROJAKI! V St. 299, "Glasu Naroda" sem čital neresnično vest, katero je pisal nek hudoben in meni škodoželjni človek. Kedor izmed rojakov ve, kedo je pisal tako laž, naj mi blagovolji javiti in jaz mu plačam \$50 nagrade. Joe Urbančič, 15930 Saranae Rd., Collinwood, Cleveland, O. Išcem IVANA MIHALIČ. Pred 8. meseci se je nahajal nekje v Minnesoti in sedaj ne vem za njega. Prosim cenjene rojake, če kdo ve, da mi javi. — Fr. Koejančič, Box 456, Davis, W. Va. (28-30-12)

IN MEMORIAM. Ob obletnici mojega dragega sobroga IGNAČ JAVORNIKA 28. grudna 1912. Akopram Te smrt nemila Z nase srede vzela je, Če tudi krije Te gonila, V mojem srečju živiš še! Od zalujoče soproge Pavline Javornik. Išcem svojega brata JOSIPA NOVAK, po domače Tefkov iz vasi Sneeberje pri Ljubljani, v Ameriko je šel pred desetimi leti in sedaj mi imam poročati več važnih stvari iz stare domovine. Zato prosim cenjene rojake, če kdo ve za njegov naslov, naj ga mi javi. — Fr. Novak, 1383 E. 39th St., Cleveland, O. (28-31-12) NAZNAVILLO. Članom društva sv. Marije Pomagaj št. 42 J. S. K. J. v Pueblo, Colo., naznanjam, da so bili izvoljeni za leto 1913 v društveni odbor sledeči člani: predsednik Iv. Erjavec, podpredsednik Fran Zelnic, I. tajnik Ivan Mramor, II. tajnik Marko Hlič, blagajnik in zastopnik Ivan Straus; nadzorniki: Fran Rupan, Ivan Ahčin in Jscip Gregore; bolniška nadzornika: Anton Kulič in Jos. Germ; redar Fran Kašič; vratar Ivan Nose; zastavonoša: Louis Erjavec in Anton Groznik. Vsem članom srečno Novo leto! Ivan Mramor, tajnik.

Imenik uradnikov kraljevih društev Jugoslovske Katoličke Jednote u Zjed. državah američkih.

Društvo sv. Ciril in Metod št. 1 v Ely, Minnesota. Predsjednik: Josip Spreitzer, tajnik: Ivan Matković; blagajnik: Jos. J. Veseli; zastopnik: Stefan Banovec. Vsi v Ely, Minn.

blagajnik: Jakob Lavšič, 2110 19th St.; zastopnik: Anton Mihelič, 709 San Bruno Ave., San Francisco, Cal. Društvo zbiruje vsako tretjo nedeljo v mesecu v Golobčevi dvorani na voglu 19th in Vermont St. v San Francisco.

Društvo sv. Jozef št. 45 v Indianapolis, Indiana. Predsjednik: Frank Spillar, 2914 W. Cavendish St.; tajnik: Mihail Pavel mal; 708 N. Warman Ave.; blagajnik: Frank Jeriček, 731 No. Ketchman St.; zastopnik: Joseph Gačnik, 901 No. Ketchman St. vsi v Indianapolis, Indiana.

Društvo sv. Jozefa št. 74 v Tyre, Pa. Predsjednik: Frank Blažič; tajnik: John Eržen, Box 14; blagajnik: Matevž Karšič, Box 4; zastopnik: Frank Jelčić, Box 14 vsi v Tyre, Pa. Društvo zbiruje vsako drugo nedeljo v mesecu v John Kotkovi dvorani.

Društvo sv. Frančišek št. 99 v Moon Run, Pennsylvania. Predsjednik: Frank Maček, Box 123; tajnik: Frank Podmiljšak, Box 222; blagajnik: Anton Vebar; zastopnik: Alois Šuc, Box 174, vsi v Moon Run, Pennsylvania. Društvo zbiruje vsako tretjo nedeljo v mesecu.

UČITE SE ANGLEŠČINE PO TOM DOPISOVANJA. Poučujemo že peto leto. Najnovejša metoda. Solnina nizka. Dobra uspehi za pridne ljudi. Uči se lahko vsak. Lepopisni vzorci zastojno s celo solnino za angleščino. Pišite po pojasnila še danes. Slovenska Korespondenčna Šola, 6119 St. Clair Ave. (S. B. 10), Cleveland, Ohio.

Iščem svojega brata MATIJO ULIJAN in LOVRENA VRH. Oba sta doma iz Zabi pri Ilirski Bistrici. Moj brat se baje nahaja v Michiganu. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za nju, da mi javi, ali naj se pa sama oglasi. — Antona Uljani, Box 37, Dahoga, Pa. (26-30-12)

Cenik knjig, katere se dobe v zalogi Slovenic Publishing Company 82 Cortlandt St., New York, N. Y.

MOLITVENIKI: DUSNA PASA, vezana s zlato obrabo \$1.00; POBOJNI KRISTJAN, fino vezano .80; POT K BOGU, elegantno v sagrim 1.20; RAJŠKO GLASLOVI SV. URA, elegantno vezano 1.20; SKRBI ZA DUSO, elegantno vezano 1.20; VRTICE NEBESKI, v platno vezano 1.30; VODITELJ V SREČNO VEČNOST v platno vezano .40; POUČNE KNJIGE: Abecedni slovar 2.50; Ahnov nemško angleški tolmāč 2.50; Angličanska brez učitelja 2.50; Domski zdravnik 2.50; Domači živinodarstvo 2.50; Nove kuharske bukve, vez. 2.50; Nemščina brez učitelja 2.50; Grundriss der slovenschen Sprache 2.50; Ilirski računar, vezan 1.40; Angličanska brez učitelja 1.40; Angl. slov. in slov. angl. slovar 2.50; Domači živinodarstvo 2.50; Katekizem velikih 2.50; Prva računica 2.50; Slovar slov. nemški (Janežič - Bartelj) nova izdaja 2.50; Slovar nemško slovenski (Janežič - Bartelj) nova izdaja, vezano, 1. 2, 3, 4, 4 zvezek vsaki po 2.50; Dobra učbenica 2.50; Nauk o pčelarstvu 2.50; Novi domovinski zakon 2.50; Odvetniška tarifa 2.50; Poljezstvo 2.50; Katekizem, nagrobnice 2.50; Katekizem malih 2.50; Pouk zročencem 2.50; Ročni slovensko-nemški slovar 2.50; Abecedni nemško-slovenski slovar 1.40; Schimpffov slovensko-nemški slovar 1.40; Spilmanov ljubavni pism 2.50; Sprtna kuharica 2.50; Prva računica 2.50; Veliki slovensko-angelski tolmāč 2.50; Zbirka ljubavnih pism 2.50; Domači živinodarstvo 2.50; Slovenska pčelarstva, I. in II. zvezek, vsaki po 2.50; Umni kmetovalci 2.50; Društvo sv. Antuna št. 108 Youngstown, Ohio. Predsjednik: Anton Kikeč, 1116 Franklin Ave. št. 6; tajnik: Peter Roseman, 1116 Franklin Ave.; blagajnik: Frank Turšič, 925 Franklin Ave. št. 5; vsi v Youngstown, Ohio. Zastopnik: Josip Cigole, Le-Društvo zbiruje vsako drugo nedeljo v mesecu v Anton Kikeč-ovi dvorani.

Vladar sveta.

ROMAN.

Spisal Aleksander Dumas. — Za "Glas Naroda" poslovenil J. Terick.

Ne, ne, njegova uloga pri atentatu je čisto brezpomembna. Upam, da bode med tistimi, ki bodo nekaznovani. Odvisno je seveda od njega.

"Kako to?" je vprašala Valentina vesela, "od njega je odvisno, pravite?"

"Da, madame!" je odvrnil državni pravdnik in pogledal mlado ženo kolikor mogoče prijazno. "Dovolite mi, da govorim odkrito! Jaz ne prihajam k vam uradno ampak kot prijatelj, pravi prijatelj. Gotovo mi boste pripoznali, da se je vaš mož prenačil. Živel je mirno in neodvisno v krogu svoje družine; zakaj se je podal med politične spekulante, zakaj je z njimi sklepal pogodbe? Že zaradi vas bi ne smel kaj takega."

"Deloma imate prav", je rekla Valentina, "toda moj mož ima več svetih dolžnosti, ki ga vežejo k princovi stranki."

"Vem, vaš mož je bil v tem pogledu tudi proti nam odkrit. Izpolnil je željo grofa Monte Christo in nesel dva milijona v London. Mislim, da sta bila dva milijona!"

"V resnici ne vem", je rekla mlada žena nič slutec kaj je z njo pravzaprav nameraval. "Toda vseeno se čudim, da vam je Maks to povedal. Po navadi skriva pred vsemi ljudmi znanje z Monte Cristom."

"O, on nam je še več povedal!" je zaklical Frank Carre, "kar je edino prav od njega, ker resnica je vedno prava. Zelo se pa čudim, da ni hotel nekaj razodeti, kar moramo na vsak način vedeti. Gre za neko ime, ki pa nima nobene važnosti. Skoraj gotovo je dal vaš mož častno besedo, da ne bode izdal tega imena. Pri tem pa zanemarljavo svojo družino. Rečem vam gospa, da vaš mož ne bode prej prost, dokler tega ne zveemo. Zaradi tega sem se spomnil na vas."

"Kakšno ime mislite?" je vprašala Valentina razburjeno. "Kako se imenuje oni gospod, kateremu je vaš mož izročil svoto?"

"Moj Bog, žal da ga ne poznam", je rekla Valentina v resnici žalostna. "Skoda!"

"To mora res jeziti človeka", je rekel državni pravdnik videč, da se je varal in poskušal ohraniti še nadaljnjo mirnost, "mišlil sem, da vi poznate ono osebo. Toda še vseeno imamo eno pot, če se ne motim, boste lahko govorili jutri s svojim možem. Poveda vam bo o čem smo ga spraševali in vi napnite vse sile, da zveste od njega ime one osebe. Od tega je vse odvisno. Recite mu, da ne bode nikdar videl ne vas, ne otroka, ne prostotsti, če ne izda tega imena."

"O moj Bog, to bi bilo nekaj strašnega!" je zaklicala mlada žena v največjem strahu. "Maks je trdovraten, tako samoglav! In jaz da bi ga ne videla več! On da bi več ne videl Edmonda — zblaznel bi!"

"Toliko več imate vi vzroka, da mu razjasnite vse!" je rekel Frank Carre odločno. "Če ljubi vas in otroka, se ne bode branil izdati imena, ki ni prav nobene važnosti, vendar je pa od njega odvisna njegova prostost. Mogoče bi mogel jaz sam — ker se mi smilite — zvedeti za to ime. Potem mi pa morate povedati za onega moža, ki mu je prinesel poročilo od Monte Crista. Kaj ga ne poznate?"

"Ljubi Bog, tudi s tem ne bode nič!" je zaklicala mlada žena čisto prepadena.

"To je čudno!" je rekel državni pravdnik in se ni mogel več zatajevati: "na ta način morete ostati le pri mojem nasvetu. Vporabite vse, samo da izveste. Prosite ga, vzemite sina s seboj! Če ne, madame, vam moram žalostno novico povedati, da ga dolgo časa, mogoče nikoli ne boste več videli, toda mislim, da bode toliko previden. Obljubite mi, da boste storili vse, kar je v vaši moči!"

"Objubim iz vsega sreča!" je odvrnila mlada žena. "Hvala ležna sem vam, zelo hvaležna, gospod državni pravdnik!"

"Dobro, govoriva rajše o kakih drugih stvari kakor o tej žalostni politiki! Ali mi vrjamate, da sem dolgo časa mislil, da ste mrtvi. Vašem učenju nisem skoraj vrjel, ko je rekel, da ima Valentina pl. Vilfortovo za ženo."

"Saj ste imeli prav, je rekla Valentina s žalostnim smehljajem. Lahko rečem, da sem bila čudežno rešena smrti. Še pred letom nisem nikomur tega pripovedovala, sedaj sem se pa pomirila in vidim v onem, kar mi je bilo nekdanj strašno, nepojmljivo, nečloveško, božjo previdnost. Znano vam je mogoče, da je bil moj oče dvakrat oženjen. Prvikrat v Marseille kot državni pravdnik s Renee pl. Saint Meran. To je bila moja mati in je zgodaj umrla. Ker je bila bogata sem dobila jaz veliko premoženje. Moj oče je zopet oženil z mlado, lepo žensko in dobila sta sina. Jaz nisem videla v njej matere in še celo moj oče se ni upal pokazati, da me še ljubi; v očetovi hiši sem bila odveč; dokler se nisem slučajno spoznala z Maksom Morelom. Sicer ni smel prihajati k nam, toda videla sta se vseeno večkrat. Nasa ljubzen ni bila srečna, ker sem imela postati žena nekega gotovega Francea pl. Epinay. Oče in mačeha sta zahtevala, da naj ga vzamem za moža. V hiši se nikdo ni potoeval zame, kakor moj oče, oče mojega očeta, Noirtier pl. Vilfort."

"Vem", je rekel državni pravdnik in pazljivo poslušal, "on je bil hrom in še govoriti ni mogel."

"Da, toda jaz sem se z njim čisto razmela, samo njemu sem zaupala, toda moje ljubezni mi nisem hotela priznati. Sin in še bolj moja mati sta ga zanemarljavo, zaradi tega sem se bala, da bi ne mogel preprečiti moje ženidbe s vicomtom pl. Epinay, ki je bil sicer prav dober človek. Zadnje upanje sem stavila v svoje stare starše markiza in markizo pl. Saint Meran."

"Malo prej se je bil prikazal v Parizu grof Monte Cristo in upejal so ga v našo družino. Takrat se pomislila nisem, kako ulogo bode igral v mojem življenju. Govorila sem malo z njim in tudi on se ni na videz veliko menil zame. Vseeno sem vedela, da je znan z Maksom in da je Maks celo njegov prijatelj."

"Moji stari starši so dospeli. Toda komaj je markiz pl. Saint Meran vstopil v našo hišo, je umrl za silnimi krči; par dni potem je dobila moja stara mati isto bolezen in umrla. Takrat nisem vedela, toda danes mi je znano, da sta bila oba zastrupljena in to samo zaradi mene, ker so se bali, da bi jaz ne prišla do premoženja. Kmalu na to je umrl Barrois, sluga mojega starega očeta, slišala sem, da je je tudi oče Noirtier zbolel, toda h sreči se je ozdravil. V istem času bi se imela tudi poročiti s vicomtom pl. Epinay in mislila sem, da sem za Morela za vedno izgubljena."

Slučaj, katerega ni nikdo slutil, je spremenil hipoma ves položaj. Franz pl. Epinay je ravno hotel podpisati, ko ga je poklical moj stari oče k sebi. Ko ga je videl, je spoznal v njem onega moža, kateri mu je leta 1814 v dvoboju usmrtil očeta. Unukinja tega moža bi nikdar ne mogla postati njegova žena. Vicomte je odstopil."

Rešena sem bila, toda kmalo na to sem nevarno zbolela. Noč in dan sem ležala v nekakem polspanju in čakala smrti. Neke noči so se odprla skrivna vrata v moji sobi in vstopil je grof Monte Cristo. Ne spominjam se vsega, kar mi je bil takrat povedal. Rekel mi je naj bom mirna pa naj se zgodi karšibodi."

Vsi so mislili, tudi Morel, da je z mano pri koncu. Zbudila sem se zopet v tisti sobi in ko sem odprla oči, je bil grof Monte Cristo poleg mene. Malo me je potolažil, vzem me v naročje —

Jugoslovanska Katol. Jednota

Ustanovljena dne 24. januarja 1901 v državi Minnesota. Sedež v ELY, MINNESOTA.

- BRADSKINE: Predsednik: IVAN GERM, 507 Cherry Way or Box 57 Braddock, Pa. Podpredsednik: IVAN PRIDMOZIC, Ely, Minn., Box 641. Glavni tajnik: G. L. BROZICH, Ely, Minn., Box 424. Pomočni tajnik: MIHAEL MRAVINEC, Omaha, Neb., 1814 So. 15th St. Načelnik: IVAN GOZDE, Ely, Minn., Box 106. Zaupnik: Aloja Virant, Lorain, Ohio, 1700 E. 25th St.

PREMEMBE ČLANOV IN ČLANIC PRI SPODAJ NAVEDENIH DRUŠTVIH

- Sveto Srce Jezusa št. 2. Ely, Minn. Dne 6. decembra 1912. Prememba zavarovalnice. Franc Sekula 1868-12105-3500-5 iz \$1000. Društvo šteje 141 članov in 65 članic.
- Sv. Ciril in Metod št. 9 Calumet, Mich. Dne 6. decembra 1912. Suspendirani: Markovih 1893-12606-1000-1 Dne 6. decembra 1912. 1 Urbas 1868-931-1000-4 2 Markovih 1886-12725-3500-2 3 Urbas 1881-8363-3500-2 Zopet sprejeti: Mihael Bahor 1866-120-1000-5 Marija Bahor 1870-7945-3500-5 Društvo šteje 211 članov in 127 članic.
- Zopet sprejeti: Anton Butkovič 1887-11375-1000-2 Ilija Rojčič 1873-1517-1000-5 Suspendirani: Mihael Bohor 1886-120-1000-5 Nček Stanič 1888-5245-1000-1 John H. Turk 1886-1045-1000-2 Jos. Lisec 1877-2716-1000-3 Marija Bohor 1870-7954-3500-5 Odstopili: John Sekula 1873-5992-1000-4 Kristina Sekula 1884-1278-1000-2 Društvo šteje 212 članov in 127 članic.
- Zopet sprejeti: Jos. Lisec 1877-2716-1000-3 Društvo šteje 209 članov.
- Sv. Juri št. 22 Chicago, Ill. Dne 6. decembra 1912. Zopet sprejeti: Peter Sejatovič 1877-1545-1000-3 Jela Sijatovič 1878-8872-3500-3 Društvo šteje 129 članov in 48 članic.
- Sv. Stefan št. 26 Pittsburg, Pa. Dne 6. decembra 1912. Pristopili: Blaž Matkovič 1881-1579-1000-4 Društvo šteje 71 članov.
- Sv. Jožef št. 29 Imperial, Pa. Dne 6. decembra 1912. Umrli: Anton Bizjak 1866-4837-1000-5 umrl dne 17. nov. 1912. Vzrok srčna kap. Pristopil k Jednoti 28. mar. 1906. Društvo šteje 56 članov.
- Sv. Jožef št. 30 Chisholm, Minn. Dne 6. decembra 1912. Pristopili: Mary Sterben 1880-1580-3500-4 Jozefa Stebbal 1888-1581-3500-2 Društvo šteje 47 članov.
- Sv. Peter in Pavel št. 35, Lloydell, Pa. Dne 6. decembra 1912. Pristopili: John Seigel 1885-1582-1000-1 Društvo šteje 68 članov.
- Sv. Janca Kratkina št. 37 Cleveland, O. Dne 6. decembra 1912. Umrli: John Zonnar 1859-59-1000-6 umrl dne 18. nov. vzrok smrti srčna bolezen. Pristopil k Jednoti dne 27. avgusta 1902. Društvo šteje 205 članov.
- Sv. Barbara št. 39 Roslyn, Wash. Dne 6. decembra 1912. Umrli: Peter Kauzarich 1882-15883-1000-1 Gašpar Marinčič 1894-15884-1000-1 Društvo šteje 105 članov.
- Sv. Jožef št. 52, Mineral, Kans. Dne 6. decembra 1912. Odstopili: Jernac Koščak 1886-12125-1000-2 Društvo šteje 79 članov.
- Sv. Janca Kratkina št. 71 Collinwood, O. Dne 6. decembra 1912. Zopet sprejeti: Anton Kolenc 1884-1272-1000-2 Odstopili: Feliks Prelogar 1874-12692-3500-5 Jos. Arce 1878-11628-3500-4 Mihael Logar 1884-13652-3500-3 Suspendirani: John Manek 1894-15453-1000-1 Jacob Pihler 1878-15521-1000-4 Jos. Jakež 1878-12230-1000-3 Odstopili: John Hermetja 1884-1486-3500-3 Fr. Jakež 1874-11045-1000-4 Društvo šteje 82 članov.
- Sv. Andrej št. 84 Trinidad, Colo. Dne 6. decembra 1912. Pristopili: John Stevarnik 1882-12755-1000-3 k društvu sv. Janca št. 85. Prvo društvo šteje 105 članov, drugo 40 članov.
- Sv. Mihael št. 88 Roundup, Mont. Dne 6. decembra 1912. Mihael Majdič 1871-14310-1000-5 Društvo šteje 35 članov.
- Sv. Jožef št. 89 Gowanda, N. Y. Dne 6. decembra 1912. Pristopili: Frank Stare 1887-11483-1000-2 k društvu sv. Janca št. 85. Prvo društvo šteje 27 drugo 83 članov. Geo. L. Brozich, glavni tajnik.

takrat sem bila slaba kakor otrok — in me odnesel na prostor. Bila je noč. Vzdignil me je v voz in me odvedel v njegovo stanovanje, kjer mi je streglo božanstveno bitje, angelj. Potem sem odpotovala s njim proti jugu na otok Monte Cristo."

"Čudno, čudovito!" je zaklical državni pravdnik in stresal s glavjo: "in tam ste našli stotnika Morela?"

"Da, tam sem ga našla in zvedela, kako se je njemu godilo. Ko so mu povedali o moji smrti, se je hotel usmrtiti, toda grof mu je zabilcil, da ne sme prej tega storiti, dokler ne preteče gotov čas. Grof od začetka ni bil kaj zadovoljen z Morelovo ljubeznijo, ker je sovražil vso mojo družino, posebno pa mojega očeta. Toda obup mojega ljubimega ga je ganil, in ker je spoznal celo stvar me je sklenil rešiti. Bilo je tako:

"Moja mačeha je bila morilka. Svojega sina je ljubila kakor blazna in ker bi on ne dobil od njene strani veliko premoženja, se je hotela polastiti mojega. To bi bilo pa le v tem slučaju mogoče, če bi bili vsi moji mrtvi. Zaraditega je zastrupila moje stare starše, in trup, katerega je spil sluga Barrois, je bil namenjen staremu očetu Noirtieru. Najzadnja naj bi jaz umrla in grof me je rešil na ta način, da je vzel hišo, ki je bila ob naši v najem, vplnil ena vrata in je imel tako nas vse pod nadzorstvom. Namesto strupa, katerega mi je dajala mačeha dan zadnje, mi je dal opojne pijače, katera me je na videz usmrtila. Morela je hotel samo poskušati in zaraditega mu ni nič omenil o moji usodi. Ko se je nameraval Maks vendarle usmrtiti, naju je združil grof Monte Cristo."

Pozneje sem zvedela šele natančno, kaj se je pravzaprav dogajalo v naši hiši. Mo oče je slutil, da je žena morilka, ni jo pa hotel javno obtožiti, zaraditega ji je dal strašen svet, da naj se sama usmrti. Ubogala ga je, toda usmrtila je tudi svojega sina. Oče je imel takrat obravnavo proti onemu človeku, ki je imel postati mož Evgenie Danglarsove."

"Vem", je rekel Frank Carre, "proti takimenovanemu princu Cavalcanti-u."

Da to je bilo njegovo ime! je nadaljevala Valentina in skušala prikriti svojo razburjenost. V obravnavi se je dokazalo, da je bil ta princ ubegli galejski kaznjeneec, toda ne samo to — ampak tudi nezakonski sin mojega očeta, katerega je hotel takoj po rojstvu usmrtiti, pa so ga rešili na čudežen način. To je bil prevelik udarec za mojega očeta. Vrnil se je domov — našel tam ženo in sina mrtva — in zblaznel."

Valentina si je zakrila obraz. Tudi trdi državni pravdnik se je nekako omehal. Toraj to je bila zgodba moža, ki je stal v sodišču pred njim! Kakšen pogled se mu je odprl v pariško npravstveno življenje!

Razburjate se, madame", je rekel potem, "tega nisem hotel. Pustiva to. Reklj ste mi, da je bil Monte Cristo sovražnik vaše hiše? Kako mislite? Grof je takrat v prvi nastopil v Parizu. Kaj je poznal vašega očeta?"

(Dalje prihodnjé.)

ZA SAMO 1 DOLAR DOBIVATE "GLAS NARODA" SKOZI 4 MESECE VSAK DAN.

HARMONIKE

boditi kakor nekoli vrste izdelajca in popravilam po najnižjih cenah, a delo trpežno in sanesljivo. V popravo zanesljivo vsakdo pošlje, ker sem je nad 16 let tukaj v tem poslu in sedaj v svojem lastnem domu. V popravke vzamem kranjske kakor vse druge harmonike te računam po delu kakor koli kdo vahteva brez nadaljnjih vprašanj.

JOHN WENZEL, 1017 E. 62nd Str., Cleveland, O.

VAŽNO ZA VSAKEGA SLOVENCA! Vsaki potnik, kateri potuje skozi New York bodi v stari kraj ali pa iz starega kraja naj obišče PRVI SLOVENKO-HERVATSKI HOTEL

AUGUST BACH, 45 Washington St., New York, Corner Cedar St.

Na razpolago so vedno čiste sobe in dobra domača hrana po nizkih cenah.

Hamburg-American Line.

Redni prekooceanski promet iz NEW YORKA do HAMBURGA preko PLYMOUTH in CHERBURG

Veliki moderni parniki najdijo najboljšo udobnost s primerne cene; neprekosljiva kuhinja in postrežilo. Opremljeni so z vsemi modernimi aparati. Amerika — odp. 4. jan. ob 8 popl. Patricia — odp. 9. jan. ob 10. d. popl.

Vozijo tudi v Sredozemsko morje Hamburg-American Line, 41-45 Broadway, New York City.

Pisarni: Philadelphia, Boston, Pittsburg, Chicago, St. Louis, San Francisco.

Pozor, rojaki!

Dobil sem iz Washingtona za svoje družino sorabno številko, katero jamči, da so z njo vsa prava in koristna. Po dolgem času se mi je posrečilo iz naših stravo Alpen tikturo in Pomado prof. iznajduju in za rast las, kakorine do 3. sedaj na svetu ni bilo, od katere moški in ženske v črni in dolgi lasje ravnajo, so popolnoma izrasejo in ne bodo več izpadali, ter ne odvirajo. Ravno tako moškini v 6. tednih kreni bečl poudržava straste, razmnoženje v rokah nagnih in kriških v 8 dneh popolnoma ozdravijo, karja očena bralavica, počne nogo in oči, člino se dovolj odstrašuje. Da je to resnica jamčim s \$500. Pliše na onih katerava polično cestilo.

JAKOB VAHČIČ, Cleveland, O.

Zemljevid balkanskih držav je dobiti po 15c. komad. Slovenic Publishing Company, 82 Cortlandt Street, New York

RED STAR LINE.

Plovitba med New Yorkom in Antwerpom Redna tedenska zveza potom poštinih parnikov z brzoparniki na dva vijaka.

Table with ship names and tonnage: LAPLAND 18,694 ton, FINLAND 12,185 ton, KROONLAND 12,185 ton, VADEKLAND 12,018 ton, ZEELAND 12185 ton.

Kratka in udobna pot za potnike v Avstrijo, na Ograko, Slovenstvo, Hrvaško in Galicijo, kajti med Antwerpom in izmenovanimi deželami je dvojna direktna in leniška zveza.

Posebno se skrbi za udobnost potnikov medkrova. Tretji razred obstojni malih kabin za 2, 4, 6 in 8 potnikov. Za nadaljnje informacije, ome in vošne listke obrniti se je na

RED STAR LINE. 1 No. 9 Broadway, NEW YORK, 84 State Street, BOSTON, MASS., 709 2nd Ave., SEATTLE, WASH., 11319 Walnut Street, PHILADELPHIA, PA., 1306 "F" Street, N. W., WASHINGTON, D. C., 219 St. Charles Street, NEW ORLEANS, LA., N. W. cor. Washington & LaSalle, CHICAGO, ILL., 800 Locust Street, ST. LOUIS, MO., 205 McDermott Ave. WINNIPEG, MANI., 319 Geary Street, SAN FRANCISCO, CAL., 1121 So. 3rd Street, MINNEAPOLIS, MIN., 31 Hospital Street, MONTREAL, QUE., CAN.

"GLAS NARODA" STANE ZA CELO LETO SAMO TRI DOLARJE. NAROČITE SE NANJ!

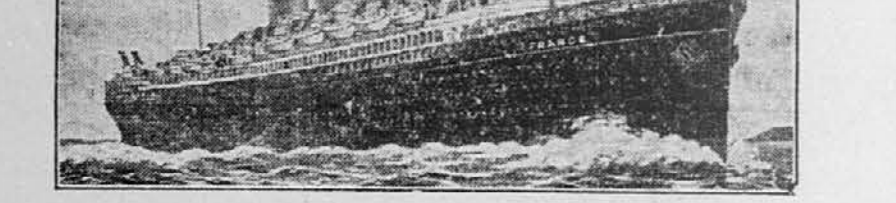
COMPAGNIE GENERALE TRANSATLANTIQUE.

Francoska parobrodna družba. Direktna črta do Havre, Pariza, Avjice, Inomosta in Ljubljane. Poštini Ekspres parniki so: "PROVENCE", "LA SAVOIE", "LA LORRAINE", "FRANCE"

na dva vijaka na dva vijaka na dva vijaka na četiri vijaka

Vozijo tudi v Sredozemsko morje Hamburg-American Line, 41-45 Broadway, New York City.

Pisarni: Philadelphia, Boston, Pittsburg, Chicago, St. Louis, San Francisco.

Poštini parniki so "CHICAGO", "LA TOURNAI", "ROCHAMBEAU", "NIAGARA"

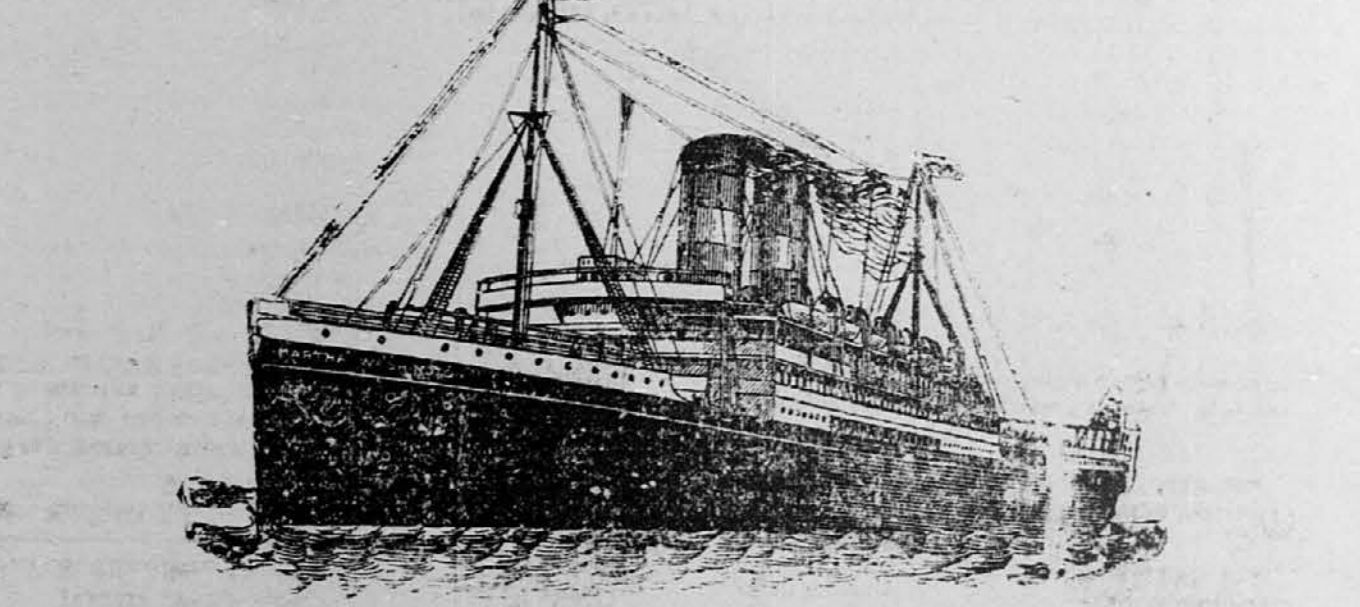
Glavna agencija: 19 STATE STREET, NEW YORK, corner Pearl St., Chesbrough Building, Parniki odplajejo od sedaj naprej vedno ob četrtkih iz pristaniša št. 57 North River in ob sobotah pa iz pristaniša 84 North River, N. Y.

"LA TOURNAI" 2. Jan. 1912. "LA LORRAINE" 23. Jan. 1912. "LA SAVOIE" 9. Jan. 1913. "LA SAVOIE" 30. Jan. 1913. "LA PROVENCE" 16. Jan. 1913. "LA TOURNAI" 6. Feb. 1912.

POSEBNA PLOVITEVA V HAVRE: Parnik "NIAGARA" odp. s pom. št. 57 dne 30. dec. 1912. ob 3 popl. Parnik "ROCHAMBEAU" odp. s pom. št. 57. dne 11. Jan. ob 3 popl. Parnik "CHICAGO" odp. s pom. št. 57. dne 18. Jan. 1913. ob 3 popl. Parnik "NIAGARA" odp. s pom. št. 57. dne 25. Jan. 1913 ob 3 popl. Parniki z zvezo znanovanj imajo dvojna vijaka. Parniki z križem imajo štiri vijaka.

Avstro - Amerikanska črta

(preje bratje Cosulich) najpripravljenša in najcenejša parobrodna črta za Slovence in Hrvate

Regularna vožnja med New Yorkom, Trstom in Rimom. Črne vožnje izstov iz New Yorka za III. razred en. d. s.

Table with destinations and prices: TRSTA 33.00, LJUBLJANE 31.00, REKE 33.00, ZAGREBA 34.50, KABLOVOA 34.21. Also includes text: "Vd spodaj navedeni novi parobrodi na dva vijaka imajo brezični brzovaj: ALICE, LAURA, MARTHA WASHINGTON, ARGENTINA, OCEANIA, KAREL FRANCO JOSEF I."

Phelps, Bros. & Co., Gen. Agents, 2 Washington Street, NEW YORK